

K 6176

  
*Всемирно*

№ 3











Тов. Сталін робить заїтну доповідь ЦК ВКП(б) сімнадцьому з'їздові партії

## З'ІЗД СТАЛЕВОЇ ЄДНОСТІ

XVII з'їзд ВКП(б) закінчив свою роботу. Він увійде в історію нашої партії, в історію світової комуністичної революції, як з'їзд вирішних перемог соціалізму на терені першої в світі країни пролетарської диктатури, як з'їзд неопитної більшовицької єдності, як з'їзд історичного торжества ідей Маркса-Леніна-Сталіна.

На з'їзді не було чути жодного заперечення проти генеральної лінії партії, жодного сумніву в правильності того шляху, яким Центральний Комітет та вождь партії тов. Сталін у великих боях, переборюючи величезні труднощі, переможно веде країну до остаточної перемоги.

Могутня єдність, яка злила всіх делегатів з'їзду в єдності волі, думок і дій, відбиває згуртованість трудящого народу СРСР навколо партії Леніна-Сталіна.

Здійснювана партією програма соціалістичного будівництва забезпечила триумф провідної ідеї Леніна про можливість перемоги соціалізму в одній, окремо взятій, країні, вона на ділі виправдала Ленінову віру в те, що «з Росії невідомої буде Росія соціалістична».

Ліквідація в основному куркульства, як класу, остаточне укріплення нового колгоспного ладу, побудова фундаменту соціалістичної економіки—в цих завойованих і закріплених позиціях бли-

скуче втілюється генеральна лінія, яку партія відстояла й здійснювала у нещадній боротьбі проти агентури класового ворога в лавах партії, проти опортунізму всіх мастей, проти усяких хитань і примиренства. Класова боротьба в нашій країні ще не закінчена. Нам ще треба добити уламки ворожих класів, які намагаються в нових формах

шкодити соціалістичному будівництву. Нам ще треба викоринити живучі пережитки капіталізму в економіці й свідомості людей. Але головне вже зроблено. Найважчі й найскладніші завдання пролетарської революції вже розв'язано.

«СРСР за цей період перетворився в корені, скинув з себе обличчя відсталості й середньовіччя. З країни аграр-



31 січня на честь XVII з'їзду партії в Москві відбулася грандіозна демонстрація трудящих. На фоті: Червоний майдан, освітлений прожекторами під час демонстрації





В президії XVII-го партз'їзду: т.т. Постишев, Сталін, Ворошилов, Орджонікідзе, Кіров, Каганович; стоять—Хрущов, Гікало, Енукідзе, Берія, Куйбишев, Молотов, Чудов.

ної він став країною індустріальною. З країни дрібного одноосібного сільсько-го господарства він став країною колективного крупного механізованого сільсько-го господарства. З країни темної, неписьменної й некультурної він став—вірніше стає—країною письменною й культурною, вкритою величезною сіткою вищих, середніх і нижчих шкіл, що діють мовами національностей СРСР» (Сталін—Звітна доповідь XVII з'їзду про роботу ЦК ВКП(б)).

Почуттям великої гордості переможців, буйною творчою радістю пролетарських революціонерів, що перетворюють світ, пройнявся XVII з'їзд, коли геніальний вождь партії тов. Сталін розгорнув величезну картину переможного поступу соціалістичного укладу, який став у нашій країні неподільно панівною й єдиною командуючою силою в усьому народному господарстві. Звітна доповідь ЦК ВКП(б) визначила зі всією прозорливістю й глибиною, властивою найбільшій людині нашої доби—тов. Сталіну, далішні шляхи розвитку Радянського Союзу—і не тільки Радянського Союзу: від нашої боротьби й будівництва величезною мірою залежить тепер доля всього людства. Доповідь тов. Сталіна стала постановою з'їзду:—замість звичайно ухвалюваних резолюцій, з'їзд запропонував усім партійним організаціям керуватися у своїй далішній роботі вказівками й завданнями, що їх висунув у своїй доповіді тов. Сталін.

XVII з'їзд партії обговорював і затвердив народно-господарський план другої п'ятирічки, що її величні контури нарисували в своїх доповідях т.т. Молотов і Куйбишев. За доповіддю тов. Кагановича, який визначив новий стиль

організаційної роботи й керівництва, який є умовою успішного розв'язання завдань другої п'ятирічки, XVII з'їзд ухвалив ряд першорядної ваги заходів, спрямованих до того, щоб організаційно забезпечити виконання політичних ухвал партії, щоб підняти організаційну роботу на рівень політичного керівництва. Доповідь тов. Мануйльського про роботу делегації ВКП(б) у Виконкомі Комінтерну являє собою звіт про боротьбу більшовицьких партій, про зростання ре-



Тов. Сталін на трибуні XVII партз'їзду

волюційного руху в цілому світі, про вистигання революційної кризи в капіталістичних країнах, про героїчні перемоги китайської революції. Ця доповідь знову й знову потвердила, яке величезне значення відіграє мідь Радянського Союзу, перемоги соціалістичного будівництва в нашій країні у визвольній боротьбі революційного пролетаріату всього світу. Радянський Союз стає дедалі наймогутнішою фортецею світової революції, яка велетенськи підносить силу на тиску, віру в свої сили і волю до перемог серед всіх трудящих і пригноблених.

XVII з'їзд підбив радісні підсумки великим перемогам соціалізму. Але разом з тим з'їзд застерігає партію й робітничий клас від небезпеки запаморочення від успіхів. Тов. Сталін у своїй доповіді дав блискучий зразок більшовицької критики і самокритики, вміючи зосереджувати увагу й сили на нерозв'язаних ще завданнях, велике більшовицьке вміння безстрашно викривати хиби, щоб їх перебороти й ліквідувати.

Суворо критика, якій тов. Сталін піддав роботу Наркомзема й Наркоматрадгоспів в галузі тваринництва, дає тон роботам з'їзду. Канцелярсько-бюрократичні методи, що з особливою силою виявилися в діяльності Наркомзему, Наркомрадгоспів, Наркомату шляхів кричущі хиби в організації товарообігу погана якість роботи в ряді галузей, погана якість промислової продукції,—осередження й дільниці, які зазнали на з'їзд часом дуже гострої, але справедливої творчої критики. За неодмінну передумову здійснення грандіозного плану соціалістичних робіт другої п'ятирічки, нових перемог соціалістичного наступу XVII з'їзду партії визнав «дальше роз-





ХІІ з'їзд КП(б)У тов. Петровський одкриває з'їзд. За столом президії: т.т. Косіор, Постишев, Чубар, Андреев, Затонський, Балицький, Шліхтер, Чернявський

гортання самокритики, соціалістичного змагання, активності й самодіяльності партійних, робітничих і колгоспних мас і масових організацій».

Саме в зв'язку з цим на з'їзді було окремим пунктом поставлено організаційні питання. Визначене з'їздом перебудування організаційних форм партійної, господарської й державної роботи, утворення комісій партійного й радянського контролю, запровадження максимальної єдиначальності, оперативності й перевірки виконання—все це спрямовано до підвищення якості роботи у всіх галузях життя, до піднесення нашого будівництва на новий, вищий ступінь—в цілковитій відповідності до здобутого рівня продукційних сил країни, до потреби посилення оборону радянських кордонів.

В наслідок першої п'ятирічки ми побудували могутню технічну базу, яка забезпечує протягом другої п'ятирічки технічну реконструкцію цілого народного господарства й вихід СРСР щодо технічного рівня й обсягу продукції на перше місце в Європі й друге в світі. Створено наймогутнішу, надійну техніко-економічну основу обороноздатності країни. ХVІІ з'їзд партії приділив величезну увагу дальшому підсиленню оборони країни. Тов. Сталін у своїй звітній

довіді, тов. Ворошилов у своєму виступі на з'їзді твердо, спокійно, побільшовицькому заявили, що Радянський Союз, як і раніше, неухильно прагне зберегти мир, але здатний першого-ліпшого моменту дати нищівну відсіч першому-ліпшому ворогові, який посміє замахнутися на радянські кордони. Військовий парад на Червоному майдані, що відбувся на честь з'їзду, наочно потвердив всю силу й обґрунтованість цих заяв. Червона армія продемонструвала на цьому параді, що вона є гідною армією соціалістичної країни, що вона озброєна всіма видами бойової техніки, могутніми танками, важкою артилерією, що вона має блискучу й гнучку організацію й дисципліну, сполучену з ясною більшовицькою свідомістю. З'їзд підкреслив потребу дальшого зміцнення обороноспроможності країни—шляхом здійснення всіх народногосподарських завдань другого п'ятирічного плану, шляхом зразкової організації роботи на всіх ділянках соціалістичного будівництва, по всіх ланках партійних, господарських і радянських установ.

ХVІІ з'їзд партії підбив блискучі підсумки здійснення лєнінської національної політики. Програма другої п'ятирічки, визначене нею нове розміщення продукційних сил забезпечує викс-

рінення економічної і культурної відсталості національних республік і областей. Найяскравішим зразком застосування цієї лєнінської національної політики, послідовно здійснюваної партією, є бурхливий розвиток соціалістичного господарства Радянської України.

Досить згадати, що частка України в загальних капіталовкладеннях по чорній металургії становитиме 44%, по вугіллю—40%; це позначає потрєбність капіталовкладень проти років першої п'ятирічки.

УСРР і другої п'ятирічки залишається основною вугільно-металургійною базою Радянського Союзу. Капіталовкладення в легку промисловість зростають удесятеро. Число МТС зростає на Україні до 1.000 і вони охоплюють усі колгоспи.

Розгромлюючи до кінця місцевий український націоналізм, що становить тепер головну небезпеку на Україні, неухильно борючись проти руського шовінізму, зміцнюючи інтернаціональну єдність трудящих, Радянська Україна, невід'ємна частина великого СРСР, перетворюється на квітучу республіку передової соціалістичної індустрії й замкових більшовицьких колгоспів.

ХVІІ з'їзд партії пройшов під гаслом дальшої рішучої боротьби з рештками ворожих пролетаріатові ідеологій, з різними рецидивами опортунізму. Наша найбільша сила, як і досі, полягає в залізній більшовицькій єдності, у справді сталінській непримиренності до всіх і всіляких збочень від лєнінської лінії партії, до порушників революційної дисципліни партії й держави. Наша найбільша сила в тому, щоб боротись і працювати так, як учить нас наш великий Сталін. Ми повинні рішуче і настійно виправляти хиби; розгорнути боротьбу за піднесення тваринництва, за поліпшення якості в роботі промисловості, радгоспів і колгоспів; розвивати культурну радянську торгівлю; на ділі забезпечити в другій п'ятирічці зріст споживання у два-три рази; піднести врожайність і прибутковість в радгоспах і колгоспах; запровадити військову дисципліну на залізничному транспорті; безупинно зміцнювати органи диктатури пролетаріату й обороноспроможність країни. Вище і вище підносячи прапор Маркса—Лєніна—Сталіна ми прийдемо до перемоги безкласового соціалістичного суспільства у другій п'ятирічці.

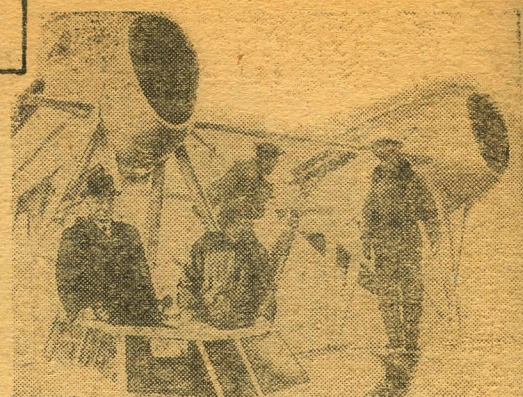


делегати ХІІ з'їзду КП(б)У від ЛКСРР

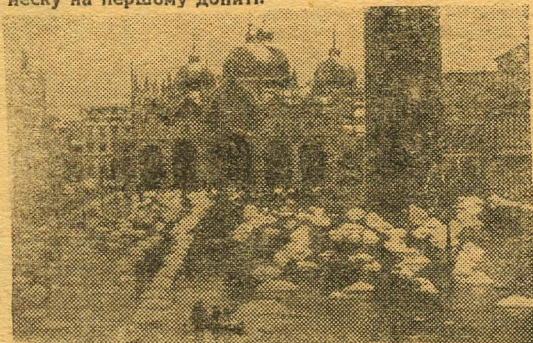




**ПОСТРІЛ У БУКАРЕШТІ.** У ченальні румунського прем'єра Дука дві години докидався прийому молодий студент Константинеску, який сповістив секретаря, що він має зробити дуже важливу і цілком секретну інформацію особисто прем'єрові. Боязко переступивши поріг, Константинеску пробормотів щось невиразне, а, коли Дука наблизився до нього, вихопив револьвер і трьома пострілами вбив наповал недавно призначеного прем'єра. Тут же, на місці злочину, Константинеску заявив, що терористичний акт він учинив з доручення фашистської „Залізної гвардії“, яка обурена зовнішньою політичною орієнтацією кабінету. Румунська преса розшифрувала постріл, як дальший натиск німецького фашизму, що його агентом є „залізна гвардія“, яка має підтримку од давніх кил Румунії. Це ствердилось хоча б тим, що спільники Константинеску втекли до Німеччини, а декілька вищих урядовців, близьких до короля, змушені були податись у відставку. На фоті: убивця Константинеску на першому допиті.



**ПІД СІГОВИМ ПОКРОВИМ.** В нинішньому столітті таких морозів і такого снігу в Італії не було. У Венеції, де зрідка випадає сніг, п'ять днів лютувала небачена снігова хуга. Морози доходили 25 градусів. У непристосованих приміщеннях, без теплої одягу скрутно прийшлося мешканцям, а особливо безробітним, яким у цьому „назковому місті“ налічується кілька десятків тисяч. На фоті: купи снігу на майдані біля палацу св. Марка.



**ПЕРЕДДЕНЬ.** Світ іде до нової імперіалістичної війни. Гарячкові озброєння хвилюю прокочуються по буржуазних країнах. Відкинута геть машкара пацифізму і облуду „роззброєння“. І коли ще говорять про „роззброєння“, то лише для того, щоб приховати розстановку сил для готованої війни. Саме з цією метою до Італії приїздив нещодавно на побачення з Мусоліні англійський міністр закордонних справ Дж. Саймон.

На фоті—прибуття Джона Саймона на гідроплані до Остії (Італія).

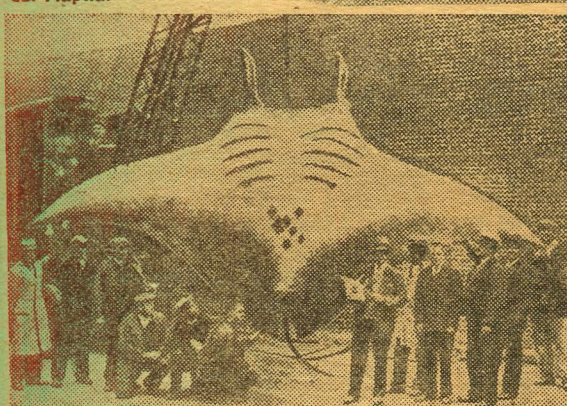
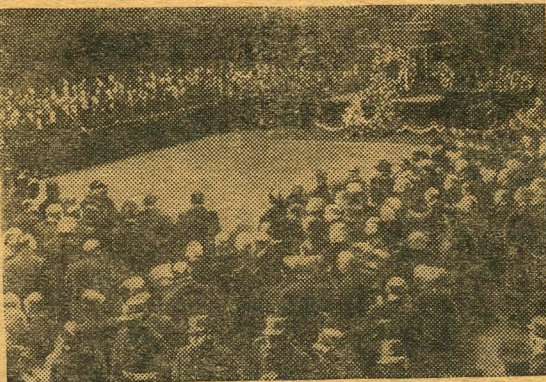


**ПОЛОВИНА ФЛОТУ НАПРИКОЛІ.** Нові судна в Англії вже не будуються. Половина всього торговельного флоту стоїть бездіяльна у доках і портах. Фрахти на морські перевози впали катастрофічно. Безробіття охопило чималу частину англійських моряків. Невдоволення почало проникати і в привілейоване середовище офіцерів торговельного флоту. Це вельми показово, хоч вони виявляють своє ремство в досить стриманій формі. Першим кроком протесту було надіслання петиції парламентові з вимогою вплинути на судовласників, щоб далі не знижувалась зарплата.

На фоті: делегати від 12 тисяч офіцерів торговельного флоту плывуть на кораблі по Темзі, щоб вручити свою петицію парламентові.

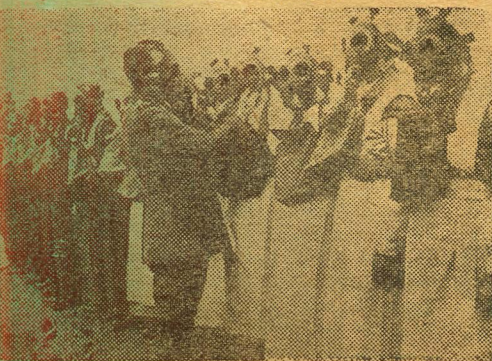
**ТРАУРНА ЦЕРЕМОНІЯ НА ВОКЗАЛІ.** Дві катастрофи, одна жахливіша від другої, сталися за останній місяць на залізницях Франції. Особливо страшним було зіткнення поїздів у Лайоні, що залишило по собі 300 людських жертв. Причини катастроф—хизацька експлуатація залізниць залізничними компаніями, що видушують прибутки, ігноруючи безпеку руху. Замість пократи залізничних магнатів, влада обмежилась на утворенні якоїсь комісії, що заховає кінці в воду і вигородить винуватців. А для того, щоб утихомирити громадське обурення, влаштовано на східному вокзалі в Парижі траурну церемонію з участю високих урядових осіб.

На фоті: траурна церемонія на паризькому вокзалі.



**МОРСЬКЕ ОПУДАЛО.** В американському штаті Нью-Джерсі виловлено рідкісний екземпляр тварини, що має назву „морського чорта“. Шостиметрову самицю спіймано разом з „немовлятком“ розміром 30 сантиметрів. Знахідки викликала великий інтерес. Опудало куплене власником мандрівного цирку за 5.000 долларів. На фоті морський чорт.

**ГАРЯЧКА ОЗБРОЄНЬ.** З цілком зрозумілою метою твердолоба преса здійснює панічну агітацію про „беззахисність“ Англії з повітря. Чорносотенна „Дейлі Мейль“ страшає англійського обивателя перспективами аеронападу, для оборони проти якого треба будувати десятки ескадриль. Під гаслом „ножен англієць повинен мати протигаз“ відбувся недавно воєнізований огляд червонохресних загонів під Лондоном, що дав багатий матеріал для фотоагітації. Подаємо одну з листівок, що в мільйонах примірників поширюється в Англії.



#### ІМПЕРІАЛІСТИЧНІ ПІДСТУПИ В АФГАНІСТАНІ

Недавно вбитий афганський падишах Надір-хан, як уперто кажуть в Кабулі, поплатився життям за виявлену твердість у переговорах з англо-індійським урядом. Його наступника Махамед-Захір-хана англійська преса зустріла дуже стримано, виразно натякуючи на те, що його доля залежатиме від поступливості в деяких спірних питаннях.

На фоті: новий афганський падишах Махамед-Захір-хан.





## Н Е В Е Н А

МАЛ. М. СІВАКА

Цього вечора в очах багатьох робітників, що заливали натовпом бульвар, палали відблиски великого неспокою. Перед входом до залі стояли агенти. Збори заборонено.

Славка й Невена, наближаючись до театру, не добачали агентів за туманним смерканням. Проте, вони бачили по-видь недоволених робітників, гримуча хвиля крику заливала їх з головою.

Вони завважали, що геть поза зборами тримався погрозово відділ поліції. Повертаючись на це, щоб побачити, Невена пішла просто на маленького панка, що стояв на краю хідника й оглядав натовп.

— Що тут діється, товаришу?

Малий панок зробив гримасу й стягнув брови, не відповідаючи. Славка дала Невені потай знак ліктем і зашепотіла:

— Це Дано, шпигун, мій сусіда. Я знаю його добре.

Невена почула на собі неприємний холодний погляд. Вона спішно сховалася з приятелькою в натовп.

Натовп ворухився, хвилювався, як море, що на нього кидався дико подув сильного вітру. На безмежному полі неба стрімко дрібні, рідкі зорі, легко розсіяні, повішені зовсім низько на сході, над покрівлями домів, місяць ще не сховався. А долі бульвару, у самому серці міста, без прапорів, у глухому гомоні хвилювалися маси робітників, що ніби виривали з глибини землі й збиралися знищити все.

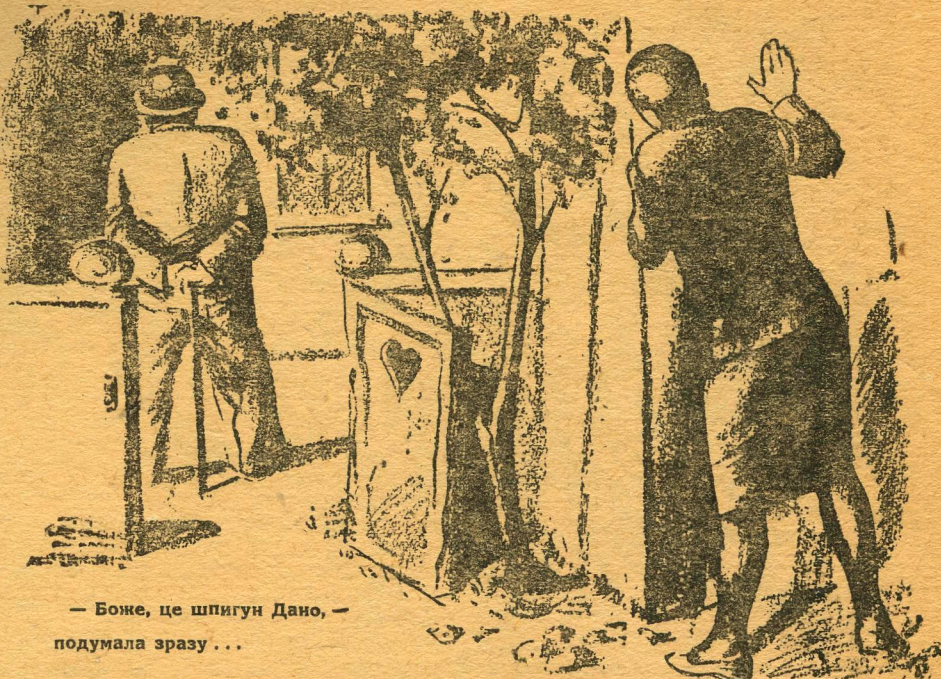
І от враз обіч Невени, зовсім близько, заки ще мала час розглянутись, що діється, декілька пар сильних рамен і м'язів підняли вгору молодого енергійного робітника. Бура оплесків заглушила слух. Збори відбувалися, не зважаючи на заборону. Її очі піднесли до невідомого промовця.

Його голос здвенив могутньо, голос, що в ньому тремтів увесь дикий неспокій цього дивного темного вечора. Його клачі, повні життя, зривалися з уст, як птахи, б'ючи крилами понад лісом людських голів. Вони голосили обурення від імени болгарської компартії проти терору, що кривавими хвилями заливав Болгарію.

Раптом почувся кінський докіт. Натовп заворухився. Голос промовця замовк. Але за хвилю, зовсім малу хвилину, над зборами знову грімко забилися великі крила слів бунту.

Невена не покидала очима промовця. Здавалося їй, увесь світ міг би відійти, й вона лишилась би сама, на очах поліційної кавалерійської атаки, що віднесла б її одну, отут недалеко, або десь, у страшну безвість.

Рухлива ланка наблизилася справді з дивною швидкістю. Натовп все ще стояв до неї плечима, дивлячись на промовця. Він, одинокий у цю хвилину на своїй живій трибуні, відбив її в ясному



— Боже, це шпигун Дано, —

подумала зразу...

дзеркалі своїх очей. Проте, коли ряди поліції врізалися в робітничий натовп, він щез у живому лісі, що в одну хвилину стягнувся міцно, стіною з кричі. Навчені коні стали дибки. Поліційні шаблі блискали короткими блисками в вечірній темряві.

Збурені коні кидалися скажено на стіну робітників. Вона подалася, розірвалася на дві, потім на більше частин, на бульварі, на хідниках, посеред дороги, поза велетенські обриси грізної кінноти розпливалася потоками в даль.

Суворий голос гримів пожадливо:

— Ловіть промовця! Стоїть Марінов, промовець!

Невена згубилася в тисняві. За хвилю вона йшла сама вулицею.

Поліція маневрувала, розбиваючи одну частину натовпу, відпихаючи її вбік. Кожної хвили Невену могли затримати, проте, інша думка, наче удари барабану, заглушала її слух, полонила її.

— Ловіть промовця!

«Але ж вони його зловлять, говорила вона до себе.—Вони мучитимуть його до смерті, довгими тижнями, як тільки встигнуть зловити».

І от враз, майже біжучи, вона підскочила з несподіванки: молодий промовець був за кілька кроків перед нею. Не думаючи над тим, що зробити, Невена прискорила ходу, наблизилася до нього й сказала зовсім задихана:

— Але ж слухайте, поспішайте... Вони хочуть вас заарештувати.

— Ви бачите, що я поспішаю,—сказав він усміхаючись. Вона хтіла б йому щось сказати, але не знала, що саме, й мовчки поспішала, тепер уже побіч його. Вони повернули в першу вулицю, не сказавши ні слова.

Ішли так дуже довго. Над містом падала тиха ніч і закутувала людей і будинки в глибоку, пишну жалобу.

Враз Стоїль спинився й засміявся в голос:

— От мара. Та ж я не живу в цьому боці.

Вона здригнулася. Здавалося їй, що будиться з довгого сну. Їх очі стрінулися.

— Але... як це... ви ж не можете йти до себе... відповіла вона.—Вони всі вас знають. Мій боже, та ж їм відоме ваше прізвище. Вони хочуть вас заарештувати зразу й потім...

Він поглянув на неї міцним поглядом. Вона опустила очі, взялася за блузку й продовжувала зовсім тихим голосом.

— В моїй кімнаті... ви можете побути в моїй кімнаті... Сьогодні й завтра, скільки схочете. Я родом із досить далекої провінції. Живу тут сама... Щодо мене, я посижу в моєї приятельки... я буду спати в одній приятельки...

І наче все це було вже постановлено, Невена пішла. А він вагався хвилину, дуже коротку хвилину, й після цього безкінечно малого моменту пішов за нею до цього далекого, проте, безпечного мешкання.

Залишивши Стоїля в своїй кімнаті, Невена сіла в трамвай, зелено-синій, що завіз її на другий кінець міста, до Славки.

Тут перебула ніч. Уранці не пішла на роботу до фабрики, як звичайно,—це була неділя.

Пізно ввечері вона наважилася навідатися до Стоїля і, як умовинсь, занести йому хліба й газети. Відчинивши в'їздову браму, вона спинилася очима на постаті молодого людини, низької й грубої, що наче очікувала перед сусіднім будинком.

Льодовий холод потряс нею.





— Боже, це Славчин сусіда, це шпигун Дано,—подумала зразу.—Це Славка говорила мені вчора ввечері, що він шпиг.

І тепер, зовсім як нещасливого вчорашнього вечора, Невена почула знову, як по її тілі пройшовся вогонь цього явного огидного погляду, але теж невідомо відкіль ганебне бажання, повне гріха.

Вона швидко відвернула голову й пішла в протилежному напрямі. Вона повернулася на хвилю, щоб впевнитися, чи він зостався далеко за нею. Проте, яка немила несподіванка. Він був тут, декілька кроків за нею—вона його пізнала. Вогонь піднявся їй аж до чола. Розгублена до краю, вона стояла хвилино нерішуче, не відаючи, що робити. Широкий посміх, низький, звірячий залив обличчя Дано.

— Я вас зустрічав учора ввечері, панночко,—сказав він. Сьогодні ще раз вас зустрічаю. Мав би за щастя познайомитися з вами.

Вона ані не дихнула словом, повернулася й пішла спішно. Йшла довго, її блукаючий погляд сковзав по домах, з образу на образ, їй здавалося, що з-за кожного образу виглядав широкий, звірячий усміх—наче повішений нерухомо в безконечності.

В один час із думкою, що дві брутальні руки кожної хвилі можуть простягтися до неї, щоб зловити її й почути вогонь, що горів на її лиці, в той саме час інша думка промошувала собі дорогу в її голову.

... Але за хвилино, над зборами знову грімко забилися великі крила слів бунту.

— Коли він так піде слідом за мною, то викриє Стоїля.

Біля трамвайної зупинки вона повернулася, щоб поглянути. Важка гора ізсунулася з її плечей додолу. Одним радісним змахом вона відчула себе зовсім добре. Шпигун пропав. Ніде вже його не бачила.

Трамвай був повний. Проте, вона встигла знайти місце й сіла, виїняла якусь газету й попробувала читати; але довгі шпальти газети і літери, як схвилюване море, кидалися дрібними струмками в незаспокоєну думку.

Чи вона, справді, вихопилася від шпигуна? Чи не віткнув вона несвідомо Стоїля в горлянку вовка?—питала себе злякано. І згодом:

— Я ще навіть не підвела очей з газети.

Вона випросталася машинально. Її погляд затримався в одній точці—мороз потряс нею. Він був тут, на платформі, і дивився на неї.

Їх погляди зустрілися. Він відвернувся живо й завів розмову з кондуктором. Наче хотів заслонити свою погною, показати, що він зовсім тут не для Невени.

Наче в припливі гарячки, чула вона проступний вогонь Данового погляду. Здавалося їй, що бачить його долоні, які чіпляються її одежі, зривають, які тягнуть її на щось жазливе, гидке. І тільки почула вона першу зупинку трамваю, як збігла гарячковими кроками, тече у сні. Зійшла й дивилася, як від-

ходив трамвай. На платформі Дано розмовляв з кондуктором і не сходяв. Відчула, що вільна, щаслива.

Рушила в напрямі свого мешкання, досить іще далекого,—це була мала кімнатка, на піддашші, майже в останній кам'яниці міста. Кам'яниці, що стояла між містом і полем, як велетенський стовп—дороговід.

Коли б була не доглянула його вчасно, може бути,—так думала—що її лице, червоне й гаряче, що палало під його проступним поглядом, було б довело його крок у крок аж до її кімнатки, де ховався Стоїль. І не будь навіть цієї справи Стоїля, як би то було страшно, якби Дан ішов за нею порожніми, темними вулицями і стягував її в ту пірву, що горіла в його очах.

Були вже досить пізні присмерки, темний вечір. Майже дійшовши, Невена повернула в останню вулицю, де мешкала, в кінці якої починалася порожня горлянка пустельних, безмежних піль. Йшла лівим тротуаром. Мала вже повернути праворуч і увійти, як погляд її пробіг назад уздовж вулиці, що нею прийшла. В один мент спалахнула вся. Волосся піднялося в морозі. За нею, в кінці вулиці, виднілася знайома постать Дано.

— Приводжу агента до Стоїля!—сказала собі.

— Ні, ні, Дано не буде знати, де вона мешкає, вона не покаже йому. Інакше Стоїль потрапить до рук поліції—поведуть його в чорні вулиці ночі.

Був тільки один вихід: поля, не було їй куди йти, як не туди. В очах її, що мали в собі образ того, що йшла його побачити, відбився невимовний жак перед полями, пустими й холодними, де Дано поспіє, напевне, щоб її затримати. Чула, як мільярди холодних мурав'їв морозять її кров. Тремтіла перед цією страшною думкою. Але, темна тінь детектива, що видніла в кінці вулиці, наближалася шораз більше й більше, ставала все чіткіше.

Невена спинила ще раз рішуче свій погляд на малому віконці своєї кімнати і, як у сні, пустилася у відчинену страшну пащу дороги, в темне, чорне, повне жаху поле.



## СИНТЕТИЧНИЙ КАУЧУК

Тропіки. Нестерпна спека. Повітря рясне. Сонце п'янить. Тупіє мозок. У голові замість думок—каша. Але кулі працюють. Десятки, сотні тисяч кулі, завезених сюди з Китаю й Індії. Голод і тропічна пропасниця поїдають їх. Та вони працюють. Каучуковий раб знесилений. Він припав до дерева. Гілкасте воно сочить білою кров'ю. Краплі її течуть по зігнутий спині жовтої людини.

Кулі не може звестися. Язик пристав до горлянки. Погасли очі. Кривий ніж упав. Раб не працює, порцелянова чашка лежить долі.

Повітря пронизує посвист. Він нагадує посвист батога, що ним приборкують циркових тварин. Так, це батіг. Різкий удар пужална стелється по спині кулі. Він розплющує очі. Наглядач тиче пальцем в дерево:

— Працюй! Шкіру спушу! За спання денний заробіток вирахую!

Кулі підводиться. Пужално знову стелється йому по спині. Він остаточно очунав. Взяв кривий ніж. Досвідченою рукою надрізує високе п'яткувате дерево, викарбовуючи спіраль ріжком униз, підставляючи порцелянову чашку. Хоч 30 копійок за сьогоднішній день пропало. Собака-наглядач виражує.

Вся надія на сина. На маленького десятирічного сина. Кволе, хворобливе хлоп'я, як зацьковане звірятко, блукає попід підтягнутими гевеями. Воно теж збирає клейкувате біле золото. Йому теж хочеться їсти. Світ йому вернеться, але порцелянову чашку він тримає обережно. Хіба можна її розбити? Тоді цілий місяць доведеться голодувати. Тоді його битимуть палицею, як били учора за те, що погнався за метеликом, який пурхнув коло самісінького дерева.

Є! Дванадцять годин посиль хлоп'я збирає з гевей хазяїнські долари. За це він має 13 коп. За кожну годину роботи, яка ще нагодує, яка виснажує, яка убиває дитинство, за кожну годину—одна копійка.

...Сотні тисяч тонн каучуку на рік видобувають власники плантацій. Гори каучуку! Тисячі каучукових рабів гинуть щороку на плантаціях.

Рік-у-рік зростає видобуток каучуку. Місяць-у-місяць падають ціни на нього. Що може бути дешевше від праці голодних колоніальних рабів?

Чи є для капіталістів сенс турбуватися про видобуток штучного каучуку? Адже вартість сировини для синтезу більша від вартості натурального каучуку, що його видобувається за допомогою дешевої праці колоніальних рабів.

\*\*\*

Під тропіками спека.

А в той самий час: 1931 рік. Лютий. Мороз. Москва. Перша всесоюзна конференція робітників соціалістичної промисловості.

На трибуні тов. Сталін.

«Ми маємо у себе в країні все, хіба крім каучуку. Та через рік—два і каучук ми матимемо в своєму розпорядженні».

Промова вождя електрострумом поїняла всю країну. Нове творче піднесення охопило трудящі маси Радянського Союзу. Скільки фортець казкових своєю неприступністю узяв розумом, залізною волею, наважною, як водоспад, енергією пролетаріат Радянського Союзу.



Нач. будівництва і теперішній директор заводу СК т. С. Матвеев і головний корпус заводу

Йшла злякано дорогою, не знати куди. Знала тільки одне. Недалеко за нею, зовсім таки близько, тут був Дано. Здавалося, що його пальці простягаються до неї, хватають її з дикою силою, із звірчою жагою. Йшла досить скоро, майже бігла, проте, раптом зменшила свій крок, спинилась: За кілька кроків перед нею, чорніша від ночі, позначилася тінь людини. Це була людина, що йшла назустріч. Хистка надія розчинила широкі крила в її грудях. Людина позначалася щораз ясніше. Невена навіть чула щось знайоме в її постаті, в ході. Як прийшла зовсім близько, вона мало не скрикнула з несподіванки. Вона пізнала Стоїля.

— Ай, це ви, товаришка, що віддала мені свою кімнату, щоб сховати мене,—сказав він радісно, мужньо.

Невена машинально взяла його руку й повернулася, щоб іти разом. В тій хвили вона завважила далеко перед собою плечі детектива, що все більше віддалялися: бачивши, що вона не сама, він, мабуть, остудив вогонь свого бажання й поспішав пропасти.

— Мені надокучило сидіти весь час замкнутим у хаті. Я вийшов трохи пройтися,—розказував Стоїль.—Та й не потрібно вже так дуже ховатися. Годі, що я перебув досі. Завтра вранці вибунує страйк на нашій фабриці. Мені кінце треба бути там. Моя поміч буде дуже потрібна.

— Це певне,—сказала Невена так глухо, наче голос її виходив з печері без дна. Він дивився на неї хвилину, тоді він, наче згадав щось забуте, запитав:

— Слухайте... як ви дізналися, що я тут, у полі. Надворі так темно, трудно припустити, що ви мене завважили.

Вона здригнулася. Вона хотіла би все сказати, в'яснити йому, що він був майже в руках поліції, що й так його вхопить завтра, що вона все віддала б, тільки б урятувати його. Але чула, як язик її висихає, здавалося, що земля западеться вглибину, коли вона промовить слово.

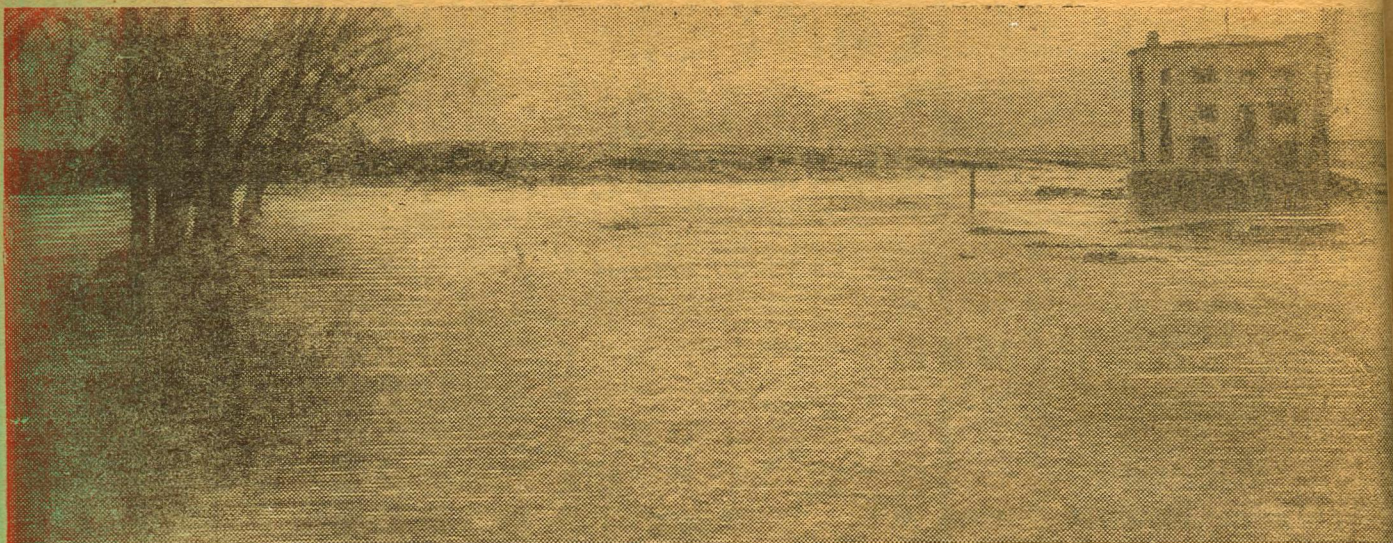
Стоїль ішов мовчки. Перед ними підносила помалу над містом хвиля червоного світла—таємний робітник повернув десь ручку, й повний місяць вийшов на залізну утробу неба. Невена віднайшла свій спокій, вона підвела голову, її очі зійшлися з очима Стоїля. Вона сказала йому спокійним голосом.

— Говорім краще про ваш страйк. Це далеко важніше.

— То правда, погодився він,—страйк далеко важніше.

З болгарської  
переклав  
М. ІВАШУРА.





С т а н ц і я п е р ш о г о п і д н о м у п і д н о д о ю

Такою самою фортецею була проблема виробництва синтетичного каучуку. Таж над нею замислювались учені світу ще сто років тому.

Фарадей, відомий учений, 1826 року склав був першу хімічну формулу каучуку. В сорокових роках минулого століття учені хіміки Грегорі і Дальтон нагрівали натуральний каучук без доступу повітря. Каучук при високій температурі розкладався на найпростіші складові частини, із цих частин учені відокремили особливу рідину, що легко закипає. Проте, далі досвіду вони не пішли. І лише 1875 року французу Бушару пощастило визначити фізичні властивості цієї рідини, що її названо ізопреном. Налитий в посудину ізопрен, постоявши деякий час, знову перетворюється на масу, схожу на каучук.

Проте, цілий ряд учених, зробивши потім багато дослідів, нічого не добились.

Трохи вперед посунути справу пощастило англійцеві Тільдену 1882 року. Проте і він питання не розв'язав.

1925 року ціни на каучук підскочили. В капіталістичних країнах появилася маса патентів на синтетичний каучук. Та капіталістичне господарство було безсиле розв'язати проблему промислового видобутку синтетичного каучуку.

1925 року ВРНГ оголосила світовий конкурс на найдешевший і найкращий спосіб одержання синтетичного каучуку. 1 січня 1928 року професор Лебедев (Ленінград) здав конкурсному журі, одержані ним 2 кілограми синтетичного каучуку. Його спосіб видобутку остільки економічно простий, що при масовому виробництві ціна на каучук — виключно вигідна.

1929 року на першій досвідній установі, що давала щодоби 1 кг. синтетичного каучуку, спосіб проф. Лебедева стверджено.

20 серпня 1933 року ефремівський завод СК дав перші сто тонн синтетичного каучуку.

Минулого року промисловість синтетичного каучуку дала країні сім тисяч тонн синтетикаучуку.

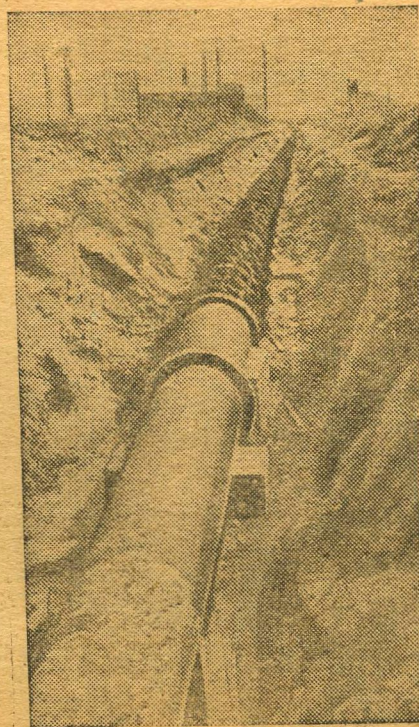
\*\*\*

Красивая Мечь підперізує м. Ефремов, Московської області, Красивую Мечь увікопонила І. С. Тургенев у «Записках охотника». Як і раніше гонить свої води покручена річечка, старими місцевостями йдуть її береги.

Лише місто стало не те. Все змінилось в ньому. Перетворилось. Набрало іншого вигляду. І винен у всьому красуня-завод, його попелясті корпуси, величні і гордовиті.

Виріс завод на грузьких болотах чорноземлі, де споконвіку ефремівці садили городину, головним чином картоплю.

Тепер більшовики навчилися робити з картоплі синтетичний каучук. Так, із звичайної картоплі.



Будівництво водоводу

Картопля потрапляє на спиртзавод. Спиртосирець потрапляє на завод СК і пройшовши цехи — пічний, конденсації і, головний, полімеризації — стає каучуком, який задовольняє потреби гумової промисловості, який остаточно звільняє нас від імпорту.

Гордощі і краса радянської хімії — Ефремівський завод СК будували два роки. В боротьбі за будівництво його відзначилось багато ударників. Але найпочесніше, найпередовіше місце завоював комсомол. Він викував найкращих передовиків-будівельників, він надхнув ентузіазмом, безмежною волею і пориванням до праці маси молоді.

Не перерахувати трудових подвигів його. Всюди: при муруванні цегли, бетонуванні фундаментів, при копанні котлованів, при монтажі цехів — всюди відзначалась молодь, надхнена ленінським червонопрапорним комсомолом.

Це він виховав найкращих бійців трудового фронту. Це він техбоями, формуванням технавання добився того, що більшість будівельників опанували техніку. І нині на всіх відповідальних ділянках роботи, коло апаратів працюють виключно комсомольці. Це він добився того, що переважна більшість членів ІТС — робітнича молодь, як і серед всіх робітників.

...На чолі заводу партія поставила Сергія Матвеева.

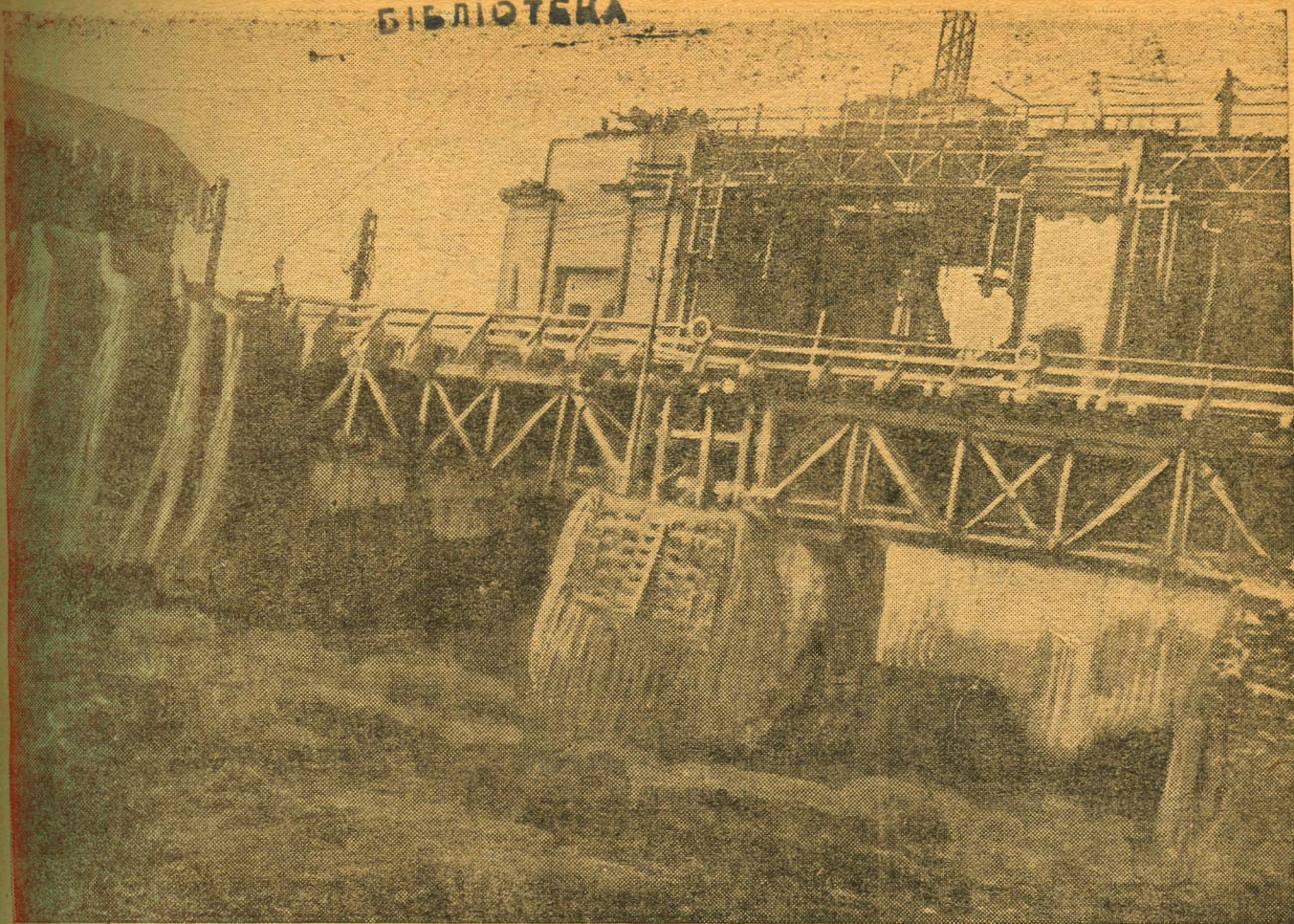
Матвеев 18 літнім юнаком відбивав із своїм полком банди Мамонтова. Комісар полку, комісар дивізії, по ліквідації всіх інтервентів, він закінчує ВИШ, стає інженером і керує заводом, пильно і невідступно, як там на фронті, виконуючи накази партії.

\*\*\*

Світлим розумом, залізною волею, навальною, як водоспад енергією пролетаріата під керівництвом партії більшовиків — створено промисловість синтетичного каучуку, виконано наказ т. Сталіна.

— У нас є все, у нас є він — синтетичний каучук.





леденіла гребля Свіргресу № 3. Вода спадає з висоти 10 метрів.

## П О Р А З К А Д Е В О Н У

Ми захоплюємося Дніпрельстаном. Ми вважаємо цю гідроелектростанцію за найвидатнішу споруду в світі.

І справді, Дніпрельстан навіть на тлі наших велетенських будів і в порівнянні з подібними ж гідроелектростанціями закордоном лишається поки що неперевершеним і блискучим зразком.

Це все правдиве, коли говоримо про загальні розміри, потужність і корисну віддачу. Але з гордістю за постійний прогрес радянської технічної думки можемо відзначити вже тут гідроелектростанцію — молодшу сестру Дніпрельстану — що перевершила його складністю спорудження, новітністю методів роботи і небувалими природними обставинами.

Мовиться про Свіргрес № 3, що оце недавно дала промисловий струм Ленінграду.

Почати хоча б з основ. Всупереч звичайній уяві про те, що такі гігантські споруди, як гідроелектростанції, треба будувати на скелястих основах — Свіргрес споруджено на некріпких глинястих ґрунтах, так званого, девонського поход-

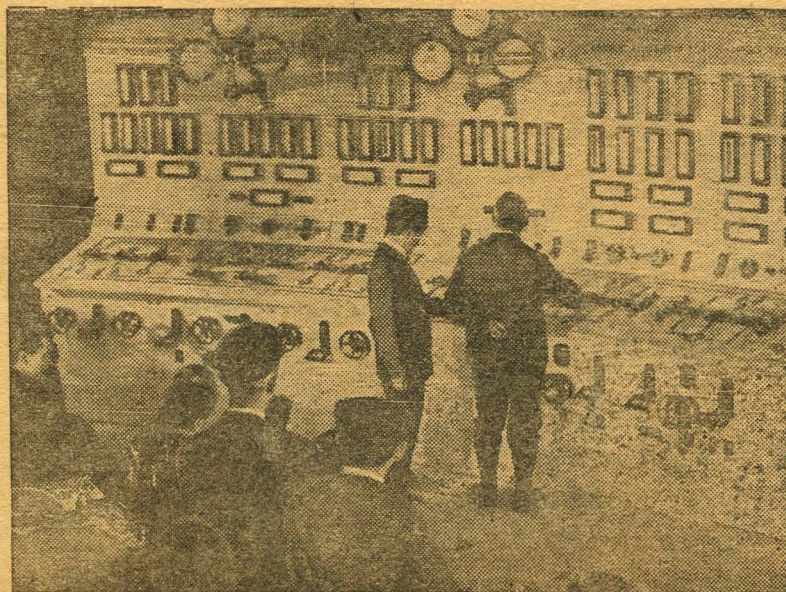
ження. Ґрунти ціназвичайно різноманітні в перекрої, примхливі в своїй поведінці, просякнені напорними водами, — словом, являють собою, здавалося б, цілковиту протилежність нормальній підваліні для відповідальних споруд.

Як же треба і чи треба взагалі будувати на такій основі, що невідомо, як

може всунути, нахилитися чи й зовсім розповзтись?

Було достатньо обґрунтованих думок про те, що будувати тут не треба, не можна. — Але Ленінград вимагає енергії. Але Волховбуд працював з переважанням. Але радянська технічна думка не могла помириться на тому, що девонську перешкоду не сила здолати і, значить, недоведеться приборкати тих 150.000 коней, які марно витрачали свою силу, розбиваючись об пороги.

Кілька років досліджень, кілька сотень різноманітніших спроб, безліч зразків ґрунту, видобутих з усіх зустрічних прошарків і, — кінець кінцем, народився своєрідний, небувалий, перший в світі проєкт спорудження будови наперед приреченої на хитання, коливання і „викривлення“. Будови, в якій вираховано не тільки природні усадження ґрунту і матеріалів, не тільки наслідки температурних впливів, але і усі можливі „несподіванки“ (що тим самим перестали вже бути несподіванками) і, нарешті, ті контр-заходи, що



Урочистий момент, коли на Свіргресі вмикають струм для Ленінграду. Біля пульта начальник і головний інженер Свіргбуду акад. Графтіо.



кожного разу мусять врівноважити нахиленого велетня.

Американці Кресер і Хью Купер, радянські академіки Графтіо і Павловський, німець доктор Зіхард, шведи Шмідт, проф. Хорнелъ та інж. Самшню, знаменитий австрійський геомеханік і гідролог проф. Терцагі — усі вони експертували остаточний (після багатьох варіантів) проєкт.

І тоді тільки почалося саме це дивовижне будівництво. Воно було справді героїчною боротьбою з підступними каверзами ґрунтів, беззупинною обороною проти навали пливунів, струсів, зсувів і авалів.

Доводилося не тільки оборонятися, не тільки запобігати можливим примхам ґрунтів, не тільки ліквідувати наслідки непередбачених зсувів, але і негайно на ходу перепроєктовувати окремі частини великої споруди, пристосовуючись до раптових змін конфігурації берегів, рельєфу дна і т. п.

20.000 кубічних метрів ґрунтів, не зважаючи на всі запобіжні заходи, все таки різночасно звалилися в котловани греблі, ускладнивши і без того складні будівельні роботи.

Не менші, коли не більші, труднощі спіткали будівників Свіргресу на монтажі турбін і гідрогенераторів.

Знов таки (всупереч усім нормальним умовам) доводилося монтувати машини не точно вертикально, а з нарочитим, до частин міліметра вивіренням, нахилом. З нахилом, що повинен був сам собою зникнути після початку роботи станції, коли, сповнений водою верхній б'єф, мав би власною вагою вирівняти усю споруду.

Важко навіть уявити, яка то була тонка і величезна робота — вирахувати суму впливів усіх примхливих обставин, що діяли на споруду, — вирахувати і знайти належний еквівалент для протидії.

Та й на цьому ще не кінчалися особливо складні умови Свіргресу. Потреба в електриці в Ленінграді дійшла таких меж, що постала потреба пустити станцію при недокінченій ще греблі. Себто створити підпор води на готовій частині греблі за допомогою другої тимчасової греблі — перемички.

Чимало поразок і аварій пережили будівники цієї перемички, аж поки в листопаді 1933 року пощастило,

нарешті, її вивершити і тим самим дати робочий напор на турбіну першого генератора. До речі про турбіни. На Свіргресі вперше в світі поставлено турбіни системи Каплана такого розміру як 7,4 метра в діаметрі і потужністю на 37.500 кіньських сил кожна.

В перше в світі на Свіргресі здійснено лінію електропередачі напругою в 220.000 вольт.

Тепер тут працюють вже два генератори, і Ленінград щодня дістає потужну електропідмогу з примхливо-підступних берегів Свірі.

Неможливе, невіддане і небувале стало можливим, здійсненим, стало нашим радянським буттям.

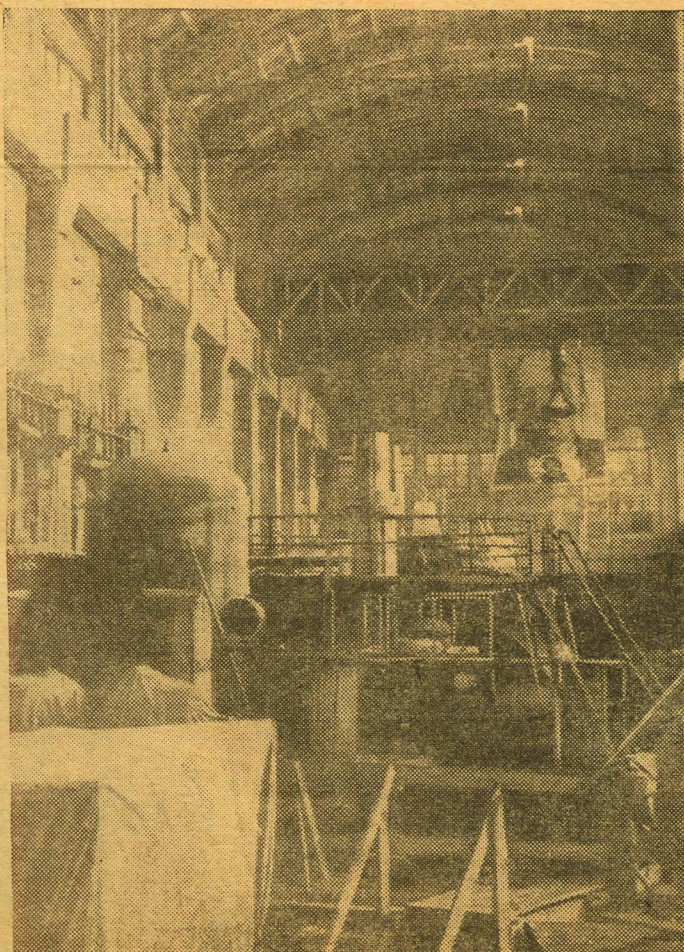
Непереможний девон слугує країні соціалізму так саме як і материкові скелі Дніпрельстанових підвалів.

Він змушений слугувати, бо до нього приклали свою волю, настійність, завзятість і творче уміння радянські люди.

М. Б.

В номері четвертому „ВСЕ-СВІТУ“ читайте УГОРСЬКІ АНОМАЛІЇ (лист з Будапешта);

„НОВИЙ ЦЕПЕЛІН“ та інші листи з закордону читайте в номері п'ятому.



Монтують 2 турбіни Каплана по 37.50 кіньських сил в машинному відділі саїрсь ої гідроелектростанції

МИКОЛА БЕЗРУТЧЕНКО

## ВЕЧІР У КОЛБУДІ

Синій вечір паруса напхнув,  
наступає з степу на оселі.  
У колбуд колгоспники ідуть,  
гомін їх зачіпливий, веселий.

Від морозу під ногами рип,  
сніжний пух на одязі й

на лицях,  
це ж бо нам у переламний рік

молодіть,  
радіти і учитись

Агроном до лекції готовий.  
Що, зібралися? По списку — всі?  
Тема лекції сьогодні нова,  
поговорим про надранний сів.

Кожне з слів уважні ловлять  
зуха.

Тут жінки і молодь, і старі:  
„Нам велика шкода від посухи,  
а надранний посів  
не згорить“...

Дві години — наче мить у школі,  
на сьогодні вистачить. Усе.  
Слово надається комсомолу —  
Для розваги, танців і пісень.

Розійшлась колгоспна молодь  
під акорди дзвінких струн.  
Не піддайся! Ширше коло!  
Руки буряно навколо —

У танку.

А у вікна

Вітер,

Віти —

Візерунком у вікні.

Ще б „чечотку“ не відбити,  
коли в грудях — теплий квітець,  
а надворі сніг.

Пальців біг пружинить струни  
(швидку польку розпочав)

А чому це у танку в нас  
Менше хлопців, ніж дівчат?

Грай, музика!

Більше жару!

Очі гублять рухи ніг.

В двері йде клубками пара,  
Заливається гітара,  
молодь грає

Водограєм

Наша радість —

Дні!

У колбуді вечір маєм,

А надворі  
сніг.

Ромоданівська МТС



# СМІЛИВИМ — СЛАВА!

Їх було тров, і, як застиглий в своєму леті метеор, вони висли над нашою планетою.

Двадцять два кілометри відокремлювали їх від при-  
тихлої в напруженому слуханні країни.

Це було вдвоє з лишком вище за найвищу точку землі — сивий неприступний Гауризанкар, це було на  
такій висоті, якої ще ніхто, ні одне живе створіння ні-  
коли в світі не досягало.

І звідти, лише трохи приглушений невідомими еле-  
ктророзрядами незайманих просторів стратосфери, ле-  
тів їх голос, здрігаючи катодні лампи і рупори радіо-  
приймачів.

Привіт великому з'їздові переможців, привіт геніаль-  
ному керманичу країни соціалізму — дзвенів в голосі з  
стратосфери, де перебував в день 30 січня 1934 року  
передовий загін радянської науки і техніки.

І вся планета, увесь світ, прилинувши до радіору-  
чорок, ловили слова історичної розмови „Сіріуса“ з  
„Землею“.

Потім сталося те, від чого защемили серця мільйонів.  
На її поверхню в Мордовській АРСР, коло станції  
Потіжський острог впав кольчуг - алюмінівий глобус  
стратостатної гондoli.

Світ не побачив живими відважних стратонавтів, але  
усе, що є кращого в світі, злилося в одноголосному  
„слава героям“!

„Безумству храбрых — поем мы славу“ оспівував мо-  
лодий Горький відвагу сміливців, що життям платили за  
можливість побачити сонце прийдешнього.

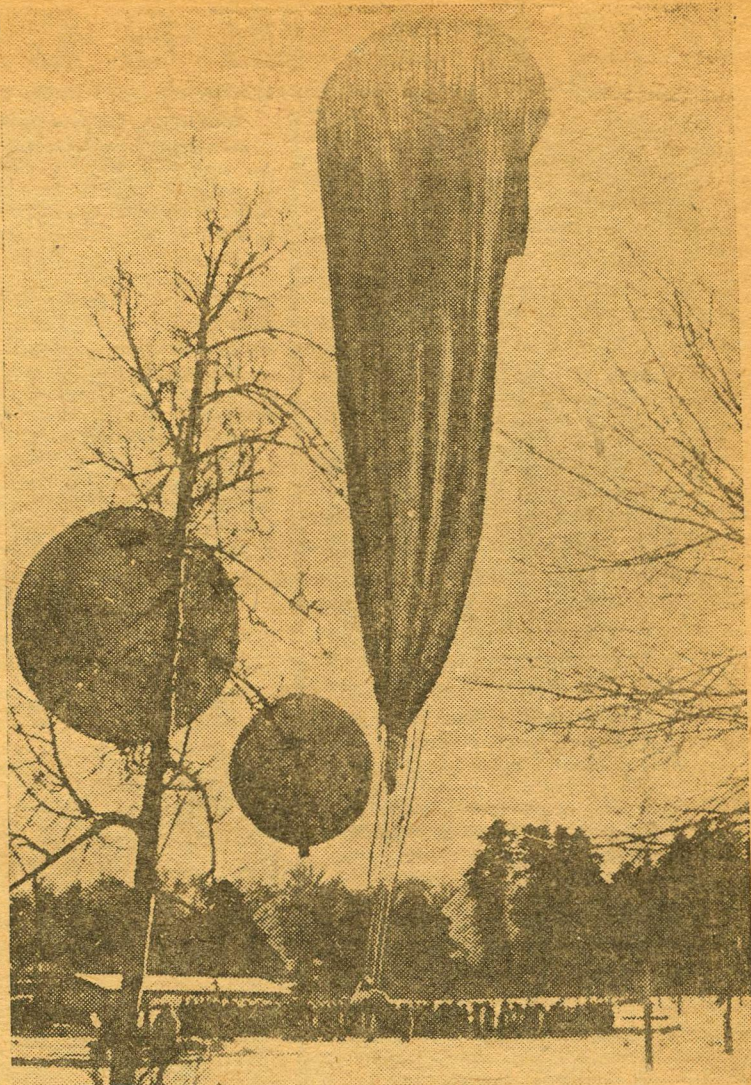
Федосєнко, Васенко і Усискін знали на що йдуть,  
коли злітали в голубу глибину. Вони знали, що ця гли-  
бина таїть великі небезпеки. Через шість годин вони  
знали не тільки це. Вони відчули, що від смерті їх  
відділяють хвилини. Але, як свідчить апаратура, що  
зберіглась в гондолі, до останньої хвилини вони не  
кидали наукових спостережень.

Увесь сімнадцятий з'їзд більшовиків вийшов прово-  
дити в останню путь двох позапартійних і одного ком-  
сомольця, що розгорнули прапор рад на тих висотах,  
де ще ніколи не мали прапори.

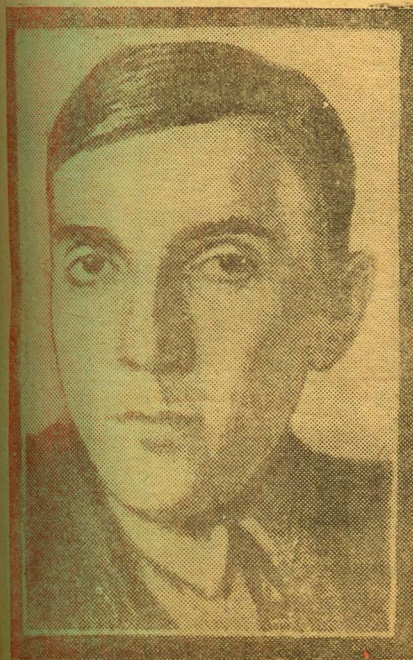
Минатимуть роки, на тих і ще вищих висотах про-  
понситимуться з астрономічними швидкостями гігантські  
стратоплани з сотнями і тисячами пасажирів.

І, хоч не стоятиме пам'ятник на  
двадцять другому кілометрі небесних  
висот, але людство ніколи не забуде  
сміливців, що одні з перших пробрили  
шлях в стратосферні Кара-Куми.

М. Б.



30 січня о 9 год. 7 хвилин в Кунцеві під  
Москвою піднявся на штурм стратосфери  
другий радянський стратостат „Осоавва-  
хим 1“ Стратостат досяг за записами при-  
ладів 22000 метрів висоти. Через надто  
швидке зниження, що сталося з невідомих  
причин, стратостат впав того ж дня в  
Мордовській області. Відважні стратонавти  
загинули. На фоті момент перед стартом  
стратостата.



На фотах — герої другого радянського штур-  
му стратосфери. Посередині — командир стра-  
тостата т. П. Ф. Федосєнко, ліворуч тов.  
А. Б. Васенко, праворуч т. І. Д. Усискін.  
Відзначаючи виняткові заслуги героїв стра-  
тосфери, Союзний Уряд нагородив їх орде-  
нами Леніна. Родинам їх призначено персо-  
нальні пенсії. На місці падіння стратостата  
вирішено поставити пам'ятники сміливим  
стратонавтам





— «Це такі величезні проекти, що від них аж дух забирає» — так характеризували деякі закордонні буржуазні газети програму великих і справді величезних робіт, що їх намічено здійснити в другій п'ятирічці.

Велетенські простори національних радянських республік і областей колись визискуваних колоній царату поростають димарями гігантських індустріальних комбінатів.

Радянська наука і промисловість все ширше опановують невичерпні багатства нашої великої країни.

Перед нами людина в кожусі із приладами топографа. Не спинає її глуха місцевість і прикрий мороз. Бо часу мало. Тут в безкраїх степах над річкою Уралом вже цього року постануть ристовання нових заводів-велетнів. Треба підвести воду до дих новобудов. І ось в районі майбутньої великої греблі на р. Уралі сотні інженерів, гідрографів, топографів досліджують і обмірюють траси майбутніх каналів, водоводів, шляхів і передач.

**ВКАЗІВКА ВОДЯ ПАРТІЇ**, як завжди, конкретна і чітка. Вдвоє, втричі більше товарів широкого вжитку повинна дати робітникам і колгоспникам наша промисловість. І не тільки більше, а ще і кращої, куди вищої якості.

Більше і кращого дайте мила, більше міцнішої і привабливішої дайте тканини, більше гарнішої дайте обуви і т. д. і т. п. — такий зміст був тих листів-вимог, що їх одержали від колгоспних зльотів заводи і фабрики.

Щодо бавовняних тканин уряд видав відому постанову про заборону випускати тканини гірші за стандарт і про перехід до масового виробництва поліпшених сортів.

На фоті — в центральній лабораторії Іванівського Науково-дослідницького текстильного інституту перевіряють щойно вироблений сорт тканини з домішкою штучного шовку.



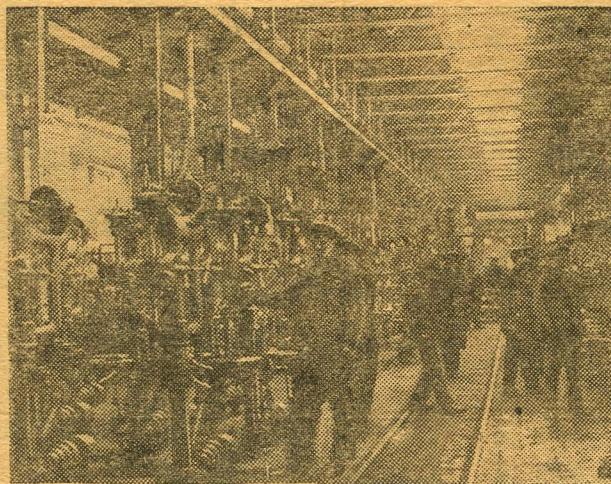
**НЕМА СТАРИХ ЗАВОДІВ.** Ми урочисто відзначаємо пуск все нових і нових великих заводів, фабрик, електростанцій. В мало обізнаного з радянською дійсністю читача наших газет може створитися враження, що ми дбаємо тільки про нові заводи, а старі чи то докінчують строки своєї повної амортизації чи то в кожному разі не являють собою інтереса.

Найцікавішим фактом нашої дійсності є те, що по суті у нас нема старих заводів. Нема — в тому розумінні, що майже жоден завод не лишився без реконструкції, частенько

такої ґрунтовної, що змінилося не тільки машинне озброєння і зовнішній вигляд цехів заводу, а і весь він «переселився в нову квартиру» — основними своїми спорудами перейшов на новий майданчик.

Така історія і слюсарно-складального цеху на заводі ім. Ворошилова в Менську. Стояла тут колись звичайна напівкустарна майстерня. Тепер це великий завод, що випускає токарні і свердлувальні верстати різних конструкцій.

Перед нами ліворуч ряд готових свердлувальних верстатів.



Особливо велика відповідальність лягає на заводські лабораторії, що мають забезпечити перевірку абсолютно всієї сировини і непо-слабне випробування всієї продукції підприємства.

Особиста гієна усіх без винятку робітників харчового підприємства є невід'ємною передумовою до високого санітарно-гігієнічного стану цілого заводу і його продукції.

На фоті — оглядають руки робітників фабрики кухні № 2 Замоскворецького району (Москва) перед початком роботи. Праворуч — лудження котлів і іншого обладнання на консервному заводі № 4 «Трудовой Октябрі» в Симферополі.



**В БОРОТБІ ЗА ВИСОКУ САНІТАРНО-ГІГІЄНИЧНУ КУЛЬТУРУ** у нас небувалим масштабом і темпами зростають підприємства харчової промисловості. Та біля найудосконаленіших машин, що виробляють харчові продукти для сотень тисяч і мільйонів трудящих, стоять інколи люди з примітивними поняттями про чистоту, або що злочинно нехтують свою величезну відповідальність за здоров'я споживачів.

«В результаті такого стану підприємств, — сказано в недавній постанові ЦК ВКП(б) — і незадовільної роботи парторганізацій були випадки отруєння трудящих недобротними продуктами.

Ця постанова суворо плямує тих партійних господарських і профспілкових керівників харчових підприємств, що допустилися обурливого зниження санітарних умов на своїх підприємствах.

Цлий ряд конкретних заходів з суворю карюю за порушення їх запроваджує ця постанова.



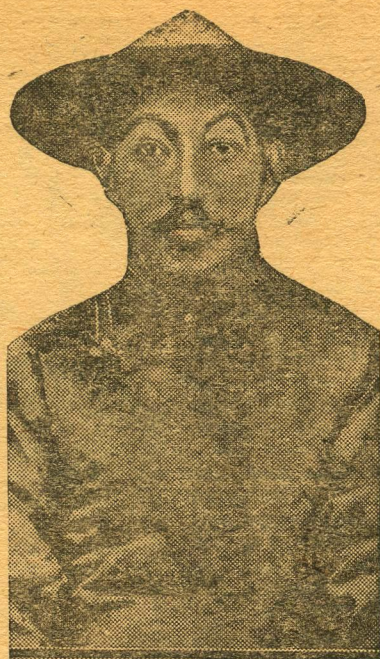


Наприкінці грудня минулого року помер далай-лама Тубдань Джамцо—найвищий світський і духовний глава Тибету. Лама (монахи) становлять приблизно п'яту частину всього населення Тибету.

Ще кілька десятиріч тому Тибет був цілком підвладний Китаєві і далай-лама мусили щороку їздити на поклон до китайського богдыхана й, на знак покорі, на колінах з пасмом сина в зубасті: «я твій бик».

Англієвські багнети і фунти швидко «відкрили» Тибет і перетворили його на сферу англійського впливу. Уже 1904 року англійське військо вдерлося в Тибет і Тубдань Джамцо довелося втікати в Монголію, шукаючи допомоги у російського імперіалізму. 1907 року між царською Росією і Англією складено угоду, за якою Тибет визнавався за сферу англійських інтересів. Після цього далай-лама вирішив, що англійські фунти смачніші від китайського сина. 1913 року, незабаром після китайської революції, він проголосив Тибет «незалежним». Від часу світової війни англійці почали безцеремонно хазайнувати в Тибеті. Тибет став за одну з баз для англійського імперіалізму в Китаї.

Разом з англійськими фунтами в Тибет почала просочуватися «європеїзація». Священну й недоторкану Лхасу з'єднали телеграфом з Індією. Далай-лама почав їздити в автомобілі і запровадив



Останній портрет померлого далай-лами

механізацію... у відправу. Млиночки, що за їх допомогою лама рахували молитви, почали рухати маленькі моторчики...

Таке блюзнірське новаторство, а головне, хазайнування англійських імперіалістів, викликало величезне незадоволення у країні і серед частини лам. Незадоволені групувались навколо «панчен-лами»—найвищої глави всіх монастирів, який за духовним рангом є навіть старший за далай-ламу. Є чутки, що далай-лама пішов на той світ не без допомоги «тибетської медицини». Англійські газети запевнюють, що його отруїли.

За ламаїстською наукою далай-лама є втілення будди. Після його смерті душа його втілюється в одного із немовлят, що народжуються наступного року. За цілим рядом ознак, вираховувати і астрономічних спостережень лама визначають, в якій провінції повинно народитись нове втілення буди. З цієї провінції перевозять у Лхасу кілька новонароджених хлопчиків і жеребкуванням визначають, хто з них є справжній далай-лама. До 18-річного віку його іменем правлять найвищі лама, а потім він сам починає функціонувати.

Доки тибетські лама гадають і вираховують, де повинен народитись майбутній далай-лама, англійські імперіалісти вживають заходів, щоб нове втілення будди було такою ж покірною зброєю в їхніх руках, як і попередники.

С. Ролів.

## ЗОЛОТА ЛИХОМАНКА

Французьку буржуазію трясє золота лихоманка. Не подумайте, що в самій Франції або її заморських колоніях знайдено золоті розсипи. Ні, причина зовсім інша. Уряд намагаючись залатати величезні бюджетні дірки організував вигравшу лотерію з восьмидесять великими виграшами, понад мільйон франків кожен. Навколо цієї лотерії жовта преса влаштувала безоглядну рекламу, таку грандіозну кампанію, що надія розбагатіти запаморочила голови буквально мільйонам дрібного люду. Буржуазія розпалювала лотерійний азарт не тільки для того, щоб легше було пограбувати широкі трудящі маси,

але і як своєрідний засіб агітації. Чого бути незадоволеним, навіть боротися проти кризи і злиднів революційним шляхом, коли за сто франків можна купити лотерійний квиток і зробитися мільйонером? У дні розигри „золота лихоманка“ досягла найвищої точки. Газети зарябали фотографіями щасливчиків у всіх можливих позах і виглядах. Ось нові мільйонери з усією їхньою ріднею, з бабусями й тещами, з десятками родичів, про яких вони досі не віддали, не знали і які тепер висловлюють своє гаряче почуття. Ось мізерна халупа перукаря

Бонура з Тараскона, що виграв 5 мільйонів франків. Бонур приїжджає до Парижу. Його зустрічає цілий натовп „земляків“. Земляки влаштовують шикарний бенкет, звичайно, за рахунок Бонура.

Через годину по приїзді вони втілюють йому автомобіль, через три години він уже купує собі палац.

Його оточують дами сатронеси, за ним ходять слідком прохачки, маклери. Ось мадам Рібнер цілує свого чоловіка, що виграв мільйон. Ось трагічна історія мадам

...Через годину по приїзді вони втілюють йому автомобіль...



„Щасливчик“ з своїми зрадливими після пляшки п р и я т е л я м и

Бенар, що розвслася з своїм чоловіком до тиража і тепер ладна заповідати собі смерть, бо чоловік став мільйонером.

Золота лихоманка прогресує. Лотерії почали рости, як гриби. Якийсь спритний фабрикант випустив мило „Монсавон“, кожен кусок якого дає право на участь в лотерії з мільйонними виграшами. Газети сами почали влаштовувати лотерії для своїх передплатників. Газета „Парі-Суар“ обіцяє мільйон франків тому, хто вгадає серію, розряд і номер квитка, який виграв п'ять мільйонів в... урядовій лотерії... Як легко стати мільйонером: досить тільки вгадати кілька многозначних чисел... Навіть квитка купувати не треба...

«Юманіте» пише з приводу цього «стриження дурнів»: «Кілька чоловік стали мільйонерами. Кілька мільйонів чоловіка стали ще бідніші. Банкіри, у всякому разі, погріли собі руки...»

К. Лівд.





Валом валить солома з молотарки. Четверо дівчат ледве встигають відгортати. Навильник за навильником лягає на „сітку“. Спритні руки випростують з під купи гака, закидають його через купу на дріт, що блискучою рисою ліг через високу скирту...

—Гей-гой! Пайшо-ов.

І кілька ударів вилами по дроту. Дріт здрігався, брзів.

—Го-го-гой! — відгукується скирта і вже зовсім луною з поза скирти: —Но-о-о!..

Дріт наструнюється, солом'яна купа немов жива істота ворухиться і, вірившись з місця, хутенько повзе. Підповзав до скирти, перевалюючись в біку на бік, забирається аж на горб...

—Сто-ой!..

—Миша, Миша, не зівай. Потім дослухавш...

—Миша...—і собі хвилюється скирта.

Миша стріпнувся, кошеним звично здирається на конячку і з місця чвалом рушає до скирти. Круто зупиняє, повертає коней і накинувши барки на гак біля дроту, тим же темпом вихорить назад, відтягає порожню сітку до молотарки.

—Тху! Бодай тебе... Ого скажений хлопець...—здрігався від несподіванки (мало не зачепило)—Олекса Левонтевич, літній вже колгоспник, що саме ішов до помосту.

Та Миша не зупиняється, Миша поспішає до половини, повторити операцію відтяжки. По тому закидає повід коняці на шию і солідно цвяхкаючи батіжком підходить до молотарки.

—Ну, синашка, які діли?—звертається до нього Семен Трохимович, бригадир, третьої він же й батько.

Та Миша не відповідає. Миша усмішливо, щасливо копірає пужалном соломину.

Настобурка, скориставшись з вихідного дня по школі, прибів за десять кілометрів з Довгалівки на тік.

—І до чого ж любить коней. Ну, просто з кінями й спав би.

Ну, то вже татечко трохи той... Що коней він любить—так це факт. А щоб спати з кінями...

—Бгик... І таке скажуть...

—А взагалі Мишка вже ходить до першої групи, на зріст—трохи вищий за пужално свого батіжка і трохи нижчий за столи коло бригадної кухні.

—Миша! Гей-гой!..

Басовито гуде молотарка, фальцетом підспівує динамо...

З рук у руки, ловко, шпарко сніп метеликом стриба. Розійшлася молотарка, за гарбою йде гарба. Хоп сніп, цоп сніп...

Йде гарба, гордовито похитуючись, бадьористо татакаючи...

—Давай! Давай!

Навколо ж простори, а над просторами повітря—повітря... Та які ж простори, та яке ж повітря... Зеленаві руна озимої, чорняве безмежжя зяблі, а над ними, над колгоспними масивами „Аврори“—режево-димчастий, теплий, прозорий, ніжно переливний бабиним літом вересневий день...

—Мишко!

—Тпру... Бодай вас... Та стій же, Кукло...—здивовано спиняє коней Мишко Середняк і ще здивованіше підводить бови.

—Ну, куди ти зараз поспішавш? Чи мо, боїшся, найбільшу ложку не потрапиш? Хіба ж можна коней ганяти?

—Та я не жену. Вони, товариш голова, самі біжать...

—А бач, з бороною рачки лаять...

—Хто? Мої Кукла й Лобатий? Та вони в мене як вареники, і Середняк з такою гордістю за „своїх“ коней, з таким запереченням слів голови, тов. Руденка, ляснув Куклу долонею по ситому боку, що аж ніяково стало, ніби й справді людину образили нізашчо... А Кукла з лобатим стріпнувся і розгонисто ристю попростували до току, до смашної мішанки, несучи Мишка до запашного, степового борщу з помідорами. Ілля Григорович, хитаючи головою тільки поглянув услід:

—Клятий хлопець. Кроку не ступить без бігу, за що не візьметься усе бігом. Хоч кажи, хоч не кажи—все одно.

А увечері, біля молотарки, змінивши Мишку Настобурку, що поїхав додому, Мишко Середняк, мружачись від сльва електраламп, запитував:



Сміється Мишко Середняк—премію за ударну роботу дістає в Миз Гришком на пару.

—Дядю, а в Харкові коней багато?

—Малувато, в сів „Аврора“ позабирала. —Бре...—і щось на-думавши почав,—ото мабуть...

—Мишко-о! Го-го!..

Молотарка загум-голосніше, пожадли-віш—відкотили порожню, підтягували повну гарби. Серед дівчат писк, регіт.

—Ну, вже Арон пішов до дівчат розорятися...

—Зрастуйте.

—Зрастуй, Ароне, як тебе на прізвище?

—Хохловкін.

—А де ж твої коні?

—Цолову тягають...

—А кола ж учитися?

—Ось як помолотимо. Чоботи нові справляю, кастом, куражку...

—Заробив?

—А тож як. У мене й коні луччі, як у Середняка... Полтавка, Хряк і Бурій...

—Аро-о-о!..

У Гриші Яременка ясні блакитні очі оточені промінчиками вій і ладігна, сказати б, ніякова усмішка. Історія Гришина така ж проста і звичайна, як і багатьох Гриш, Аронів, Мишків. Батько Гришин—лінивий Яременко залишив село, подавшись до міста на „легкі“ хліба. Почав літати з міста до міста з виробництва на виробництво, тягаючи за собою дружину й сина. Пив. Бив дружину. Помер. Незабаром померла й мати.

Гриша повернувся в степ до „Аврори“. Відтоді він член колгоспу. Усмішка опромінює йому обличчя. І тільки коли він їсть, спадає на думку його недавнє, сирітське минуле.

Власне—який із Гриші Яременка сирота?

Адже й він і Мишко й Арон—знайшли свою сім'ю. Вони ж Аврорині діти, Усировити сироту—за дрібновласницьких умов, за життя, тинами й межами перетятого, це було благодійним вчинком, а по суті засобом експлуатації—сьогодні є явищем простим і само собою зрозумілим. Гришу не турбує його майбутнє. Воно таке ж ясне, таке ж прекрасне, як і вся оця кипуча, радісна—працьовита колгоспна дійсність на ланах „Аврори“.

Ви дивитеся не Семена Трохимовича, ви пригадуєте Мишу Настобурку, його сина. Я відчуваю розчудлений блиск на ваших очах. Батько,—тепло шепоче те ви,—батько, з ласковою щіткою давно неголеного, обвітреного підборіддя.

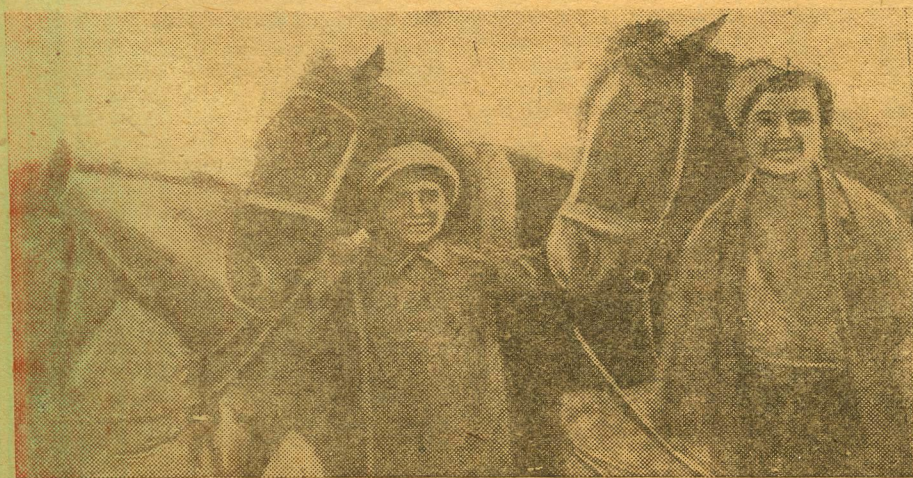
Не туди дивитесь. Погляньте на літнього вже Олексу Левонтевича, що саме повечерявши підійшов до Гриші. Олекса Левонтевич, кладе зашкарбулу долоню на Гришину голову:

—Ну, синашка, які діли?

—Вечерюю...—стиха, але весело відповідає Гриша і ніяково посміхається.

Олекса Левонтевич сідає поруч Гриша складаним ножом крає буханку хліба. —Іж синашка,—каже, і в очах йому горить теплото батька, хорошого такого татка з ласковою щіткою обвітреного підборіддя.

Мих. Бірюнов



Арон Хохловкін і Гриша Яременко з своїми друзями—Полтавкою, Хряком та Бурим



# Н А Р И С О Л. М А Р' Я М О В А Г Л И Б И Н К А

Простягнувши заяву, вона спинилася біля столу помічника нач. політвідділу МТС.

Розпутько поглянув на неї, й розгубився.

У жінки, що принесла заяву, губи складалися в посмішку. Але очі її були напухлі й червоні. Сльози бігли просто за сіру хустину, в складки, що ховали підборіддя. Вона плакала, їй було соромно власних сліз, і вона намагалася пошукатися.

Розпутько прочитав її заяву, й розгубився вдруге. Заява здивувала його своїм несподіваним змістом. Хтось написав цю заяву жінці, виявивши досконале знання всіх канцелярських закруток. Там була й «просьба до вищезазначеного політвідділу», й згадка про «вищезазначену МТС». І там сповіщалося, що «Капустян Галку Яковівну кинув чоловік, знайшовши собі другу», і що в той Капустян Галки «мається немоля, котре на сьогодні потребує прожити». Михайло Федорович Розпутько, помічник нач. політвідділу Білухівської МТС в партійно-масовій роботі, поглянув ще раз на жінку й на заяву: та ж таки несприродна, змочена слезами, посмішка блукала на зламаних губах Галки Яковівни Капустян; її особисте родинне горе було викладено в заяві.

Розпутькові майнули були думки про те, що «це наша ніби то й справа. Тут би до сільради... Та він зразу ж подумав:—що пуття справдати жінку з місця до місця?

— Чого ж ви плачете?—спитав Розпутько.—Хіба за таким варто?

Він згадав чоловіка цієї жінки, Федора Капустяна. Ледяний хлопець. Його послали на курси кіномеханіків, він утік звідти через два тижні.

— Та хіба я за ним плачу?—перепитала жінка. Йї слези зовсім одверго бризнули їй з очей.—Я й не плачу...

Двоє дівчат увійшли в двері за Галкою.

Обидві білухівські її подружки. Одна, закінчивши ШКМ, навчилася працювати на друкарській машинці й служить друкаркою у політвідділі; друга—трактористка МТС. Обидві вони, стоявши в кімнаті, слухали цю розмову. Тепер вони накидаються на Галку, очевидно, продовжуючи давні докори:

— Чого ти на нього сама дивилася? — Я бод такого перша пішла! Він на твоїй шії сидів. Він тебе об'їдав, ледар такий! Ти на буряках робила, і він із твоїх трудоднів жив...

«Правда,—думала Галка,—півтора роки, що вони їх прожили із Федором, хіба то було життя? Вона ж промучилася із ним!»

Вона обтирає слези й очікуючи дивиться на Розпутька: чи дасть він їй раду?—Може треба судитися з Федором, щоб давав гроші?—Вона чекає, й разом із нею хочуть почути Розпутькову відповідь ще двоє дівчат. Ця відповідь для них надто важлива й Розпутько добре розуміє, чому це так.

У старій Білухівці, де можновладцями сиділи сиві стовпи століпінщини, відгородившись своїми повітками й скринями, своєю худобою й своїм ша-

стям од боїв та бід решти села, знедолену жінку, покинуту чоловіком, знеславили б в край. Суворо сторожа віковичних устоїв,—ці діди й баби із століпінських одрубів,—оддали б жінку на поталу спльоткам, тягуючи її ім'я із хати до хати. Переслідувана лайкою, наклепами та яхидним похитуванням старечих голів, жінка з немовлям старцювала б.—Бог подасть!—давали б їй єдину пораду з своїх вікон ті, хто вирядив жінку у нерадівну путь.

— Її слези—інерція, що тяжить із тих часів,—подумав Розпутько, й сказав їй лагідним дружнім тоном:—Ти за ним не плач! Нащо він тобі здався? Ти ж герой. Крашого найдеш! А що тобі з дитиною прожити треба,—то справа зовсім нескладна. У нас роботи досить...

Розпутько гукнув:

— Зарівний!

І, коли до кабінету входить Зарівний, завгосп МТС, Розпутько каже йому, щоб дав жінці якусь роботу по станції. Роботи вистачає. Галка йде тимчасом дезинфікувати гараж. Вона не плаче.

— «Кінець кінцем,—додумує вона свою думку.—Федора вона й не любила. Коли є робота й можна забезпечити себе та дитину,—що їй ще треба!»

Розпутько поглянув їй услід. Жінка йшла з кімнати, пересміхаючись із подругами. Заяву вона лишила на столі.

— Візьми бумажку!—гукнув помполіт їй навздогін. І, коли жінка повернулася, сказав так само просто й по-дружньому:—Єрудна це все. У нас і сама не пропадеш, коли по-справжньому працювати захочеш. Капустянові без тебе гірше буде, хоч він і чоловік.

Прощаючись із Галкою, Розпутько кинув жартома:

— Вибирай там із трактористів підходящого!

До кабінету занесли лампу. Розпутько посидів ще над наперами. Дзвонив телефон над столом. Колгоспи сповіщали про наряди, питали, скільки місць виділено для них на курсах трактористів, на семінарі партотів, на агротехнічній конференції. Потім приходили й

самі курсанти. Вони просили дати машину, щоб одвезла на цукроварню, де розташовані курси. Розпутько говорив, відповідав, дозволяв. Потім він вийшов.

Городами, вузькими стежками, першим рипучим снігом пішов Розпутько додому. Він проминув трактори, що їх ремонтували й чистили у дворі МТС перш, ніж поставити на зимуваний гараж. Трактористи знімали кожухи з радіаторів харківських і сталінградських машин. Спритними пальцями вони забиралися між тонкі трубки тракторного черева, як хірурги. Вони пам'ятали всі грішки своєї машини, що виявлялися в час роботи на полі, всякі підозрілі стуки та перебої мотора. Трактористи дошукувалися коріння цих грішків, щоб сховати здорові трактори до весни.

Була шоста година вечора, спаладала над Білухівку скватна сутінь і в дворі злітали язички світла в ліхтарях «Літуча миш». Тьмаві відсвіти ліхтарів лягали на тракторну сталь. Одна вантажна машина перетягала підчищені, справні трактори під тимчасову повітку. Автомобілі не затримувались у дворі. Два «форди» пішли в Максимівку, щоб узяти звідти сонячник на карлівський зсипний пункт. Третього викликала телефоном комуна «Червоний шлях», що зібралася взатра торгувати капустою в Карлівці на базарі. Треба було перевезти цю капусту. Автомобілі відходили й вертали. Вільні шофери й трактористи сиділи під ліхтарями в кожухах і валанках та вихваляли вдачу й звички своїх машин. Вони розповідали про переможені надзвичайні баюри й про всякі нечувані пригоди.

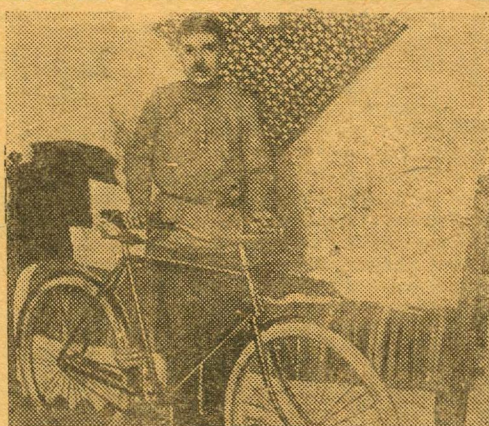
Ці сільські шофери, що тільки недавно взяли до керма «Амовок» та «Фордів», один перед одним домагалися, щоб їх похвалив сам товариш Половинка, присланий із Харкова до Білухівки для інструктажу та допомоги. І Половинка похвалив. Він сказав, що—от, приміром, Фисун їздить не гірше за нього, за Половинку...

Тоді всі шофери загомоніли. Вони почали припрошувати Половинку, щоб він сів з кожним із них на машину й поглянув, як та машина службно йде під їхніми руками, як вони вже розуміють свою машину й як вони вичили всякий відтінок примхливої вдачі своєї машини.

Зарівний, вийшовши в двір, гукнув на шофера легкової ГАЗ'івської машини.

— Ідь до Парижа!—сказав він, наголошуючи останній склад. «У Парижі», себто в колгоспі «Парижська комуна», треба було забрати голову, найкращого бригадира й прапор ударної польової бригади, щоб поїхати з ними на районну агротехнічну конференцію до Карлівки.

Розпутько проминув балакучий гурт шоферів, зійшовши на вузькі городні стежки. Він хотів їсти й поспішав додому обідати. Прихід жінки з заявою й виїзд машини до «Парижа» викликали у нього один нерозривний ланцюг думок. Це були думки про



Колгосп «Червоний борець» (с. Піщана, Решетилівського району). Добре організував продаж лишків зерна колгоспників кооперації і поставу колгоспникам промтоварів. На фоті—колгоспник-ударник Корольський, що виробив 310 трудоднів продаж лишків зерна кооперації і купив собі велосипед.



«глибинку» й про ті надзвичайні зміни, що їх ця глибинка зазнає.

Машино-тракторну станцію утворено в Білухівці в серпні. Тоді ж такі призначено в політвідділ цієї МТС і Розпутька.

— Глибинка! — сказали йому про район діяльності МТС. — Найсправжні-сінька глибинка. Від усякого села до залізничі не ближче, ніж 25 кілометрів.

Закопавшись у цю глибинку, сиділи по своїх одрубках століпниці. Іхній корінь був упертий. Він проростав то там, то тут, шкодячи де тільки можна. Новогриківська артіль «Червоний Орчок» була в неймовірному стані. Колоссе стояло високе та буйне й нікому шіби не було до нього діла. Тільки вночі поза хатами виходили в поле якісь люди й, позбиравши з лантук колосків, так само криючись, вертали додому.

Політвідділці побачили, як глинтайський корінь заглушив село, як гнила його порость оповила й тамтешніх працівників. Вони ясно побачили чорну тінь куркульської провокації, що розпустила над селом свої крила.

Секретар сільського осередку Безкоровайний розгубився, коли його почали розпитувати політвідділці. Він сказав, що в цих місцях куркулів і зроду не було. Він твердив, що Ново-Грикове — споконвіку село «середняцько-козацьке». І вже за самою цією формулою знов ясно стало політвідділцям, хто підказує Безкоровайному його дії та речення.

Такою застав «глибинку» — район своєї діяльності — політвідділ кілька місяців тому. Сьогодні Розпутькові телефонували з Ново-Грикова. Його запрошували на семінар у нововідкритому будинковій колективіста. За одне сповістили, що вивезено останній центнер хлібної позички державі. Це було над усі сподіванки, бо до останнього терміну було ще досить часу. 35 тракторів прийшли до Білухівки й 14 автомобілів. Вони докорінно змінили обличчя «глибинки», блискуче виносячи відірвані від залізничі села на рівень усього радянського життя, на широку його поверхню. Перемога в цій боротьбі визначала наперед те, що в цьому куткові Карлівського району зникла «традиція проривності» по колгоспах і порозтягані стріхи вкрилися новими околотами.

І однакові наслідки цієї перемоги — в колгоспному виробництві та такий вислів безмежного довір'я до політвідділу, як сьогоднішній прихід жінки із своїми родинними справами.

Розпутько дійшов до хати.

Він розпалив примуса: дружина поїхала в Дніпропетровське у всяких своїх справах, — вона аспірант історичної кафедри тамтешнього інституту народної освіти. Розпутько — доцент кафедри політекономії в тамтешньому комВІШ'ї. По-холодятькому він розпалив примуса й поставив гріти молока.

Чорнобілий кіт стрибнув із стільця та зпогнався за мишкою.

Розпутько підійшов до столу й узявся до «Німецької ідеології». Він читав гострі, уціплені фрази надзвичайної книги, посміхався. Але треба було знову квапитись до політвідділу, до нервового передзвону телефонних дзвоників із усіх колгоспів.

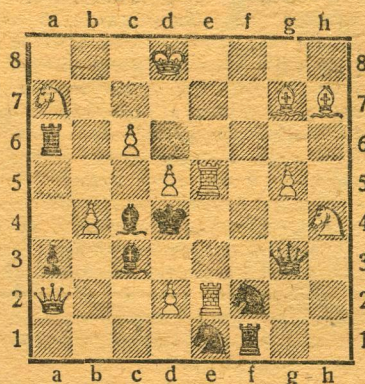
За редакцією О. О. Алексіна

## КОНКУРС РОЗВ'ЯЗАНЬ

(Умови конкурсу див. в № 1 журналу за 1934 р.)

### Завдання № 5

Н. Ларсена — Копенгаген



Білі: Kpd8, Фа2, Те2, е5, Сg7, h7, Ka7, h4, Pb4, c6, d2, d5, g5 . . . . . (13)

Чорні: Kpd4, Фg3, Та6, f1, Сс3, е4, Ke1, f2, Pa3, . . . . . (9)

Мат за 2 ходи

### Завдання № 7

О. Немо — Відень

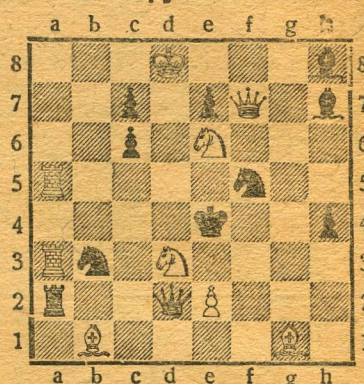
Білі: Кр b2, Tf5, Cf8, Pg6, h7 . . (5)

Чорні: Kph8, Kd8 . . . . . (2)

Мат за 3 ходи.

### Завдання № 6

М. М. Баруліна — Москва



Білі: Kpd8, Фf7, Та3, а5, Сb1, g1, Kd3, e6, Pe2 . . . . . (9)

Чорні: Kpe4, Фd2, Та2, Ch7, h8, Kb3, f5, Pc6, c7, e7, h4 . . . . . (11)

Мат за 2 ходи

### Завдання № 8

П. Орлімонта

Білі: Kph1, Td7, Ca8, Ke8, Pb4, b7 . (6)

Чорні: Кр b8 . . . . . (1)

Мат за 3 ходи

У № 2 „Всесвіту“ в статті „Ленін і шахмати“ ми згадували про один дуже цікавий шахматний етюд, що його Володимир Ільч блискуче розв'язав. Цей етюд, авторами якого є брати В. і М. Платови, вважається за один з найкращих композицій у всій шахматно етюдній літературі.

Доречі, на конкурсі цей етюд дістав перший приз.

Положення дано так: Білі — Кр g3, Ce7, Kg1, nd3, h5 (5);

Чорні — Кр e3, п. a2, d5, h7 (4).

Розв'язується так: Ce7—f6, d5—d4, 2. Kg1—e2! a2—a1 Ф, 3. Ke2—C1!! (Приголомшана несподіванка! Хід 3. С: d4+, що напрошується тут, виграв ферзя, але веде

до нічийного пішакового кінця. Тепер же після 3. Kc1!! білі загрожують матом) Фа1—a5 (аb7—h6, 4. Cf6—e5 і т. д.), 4. Cf6: d4+ і 5. Kc1—b3+ з вигравшем ферзя і партії.

В. І. Ленін розв'язав платовську головоломку з великою естетичною насолодою.

За свідченням Дм. Ульянова В. І. Ленін взагалі швидко і легко розв'язував завдання навіть триходові. Якщо до цього додати, що В. І. Ленін в процесі гри завжди завдавав поразки своїм супротивникам надзвичайною настирливістю, витриманістю і винахідливістю, то шахматні здібності Володимира Ільча постануть перед нами багатограничними і яскравими.

## Хроніка

В кінці січня в Дніпропетровську почався піфінал всесоюзної шахової першості, в якій беруть участь майстри і першокатегорники РСФРР (крім московських), України Білорусі і Закавказзя. У турнірі грають: 1. — Смоляк (Дніпропетровськ), 2. Мельнік (Харків), 3. Соков (Ленінград), 4. Натов (Київ), 5. Бакуменко (Харків), 6. Шебедев (Баку), 7. Гордон (Менск), 8. Берлінков (Менск), 9. Б. Білдер (Київ), 10. Поляк (Ленінград), 11. Романов (Харків), 12. Темкін (Дніпропетровськ). Після 9 тура кращі результати у Білдера + 6, Натова, Романова по + 5½, Смоляка, Сокова, Гордона по + 5.

По закінченні всеукраїнського турніру молоді в Києві у квітні відбудеться всеукраїнська шахматна першість 1934 року. Учасники українські майстри та ті першо-

категорники, що мали кращі досягнення у першості України 1931 і 1933 рр.

Гаданий склад учасників першості такий: майстри — Богатирчук, Кірілов, Константинопольський, Раузер, Селезньов і першокатегорники: Замізовський, Погребський (Київ), Григоренко, Ойстрах (Харків), Гавський (Стадіно).

З 15 лютого за постановою шахматно-шахового комітету ВРФК України починається перереєстрація всіх шахматистів і шаховиків України, що мають категорну кваліфікацію. По закінченні перереєстрації, осіб, що не перебувають на обліку в місцевих кваліфікаційних III/III комісіях, не допускати- меться до участі у змаганнях (за винятком турнірів на нижчу кваліфікацію). В зв'язку з перекваліфікацією ВРФК випускає кваліфікаційні квитки нового зразка.





# С Н І Г — М О Р О З — Я Н І В Н І



Величезну радість одержали діти харківських труляших, коли з почину П. П. Постишева розгоріжено, нарешті, загороли в колишньому нівеї ситетському саду і влаштовано ковзанки та інші забавки. На верхньому фоті—малишня на лижах. Нижче: спускаються з великої горки, спеціально пристосованої для дітей



К СВЕДЕНИЮ ЛЕЧЕБНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ!

**«МОСОБЛХИМПРОМСОЮЗ»**

**ХИМИКО-ФАРМАЦЕВТИЧЕСКАЯ ФАБРИКА**

**«Гален-Москва»**

МОСКВА, 55-БАХМЕТЬЕВСКАЯ УЛ. 2-й ВЫШЕСЛАВЦЕВ ПЕР., 6-А.



**Секаровская жиакость**  
(Вытяжка из семенных желез).  
Разреш. НКЗ № 8362.  
Применяется против истощения,  
упадка сил, плодого бессилия,  
и неврастении во всех ее видах.



**Активированный уголь**  
**«КАРБОЛЕН»**

В таблетках, крупинках и в порошке для  
внутреннего употребления. Разреш. НКЗар № 4211  
Рекомендуется врачами при ряде желудочно-  
кишечных заболеваний, при процессах усиленного  
брожения в кишечнике при артериосклерозе, при  
отравлениях ядами, грибами, некачественными  
пищевыми продуктами, в гинекологии  
при септических абортах и как присыпка  
при гнойных ранах и плохо-заживаю-  
щих фистулах.



Для предохранения от  
беременности выпущены вагинальные шарики  
«ВАГМАЕН», приготавливаемые на противозачаточ-  
ном препарате хинизоле. Разреш. Наркомздравом.

**ПРОДАЖА ВО ВСЕХ АПТЕКАХ И МАГАЗИНАХ САННЧЕНЫ СССР**  
**СПОСОБ УПОТРЕБЛЕНИЯ ПРИ ПРЕПОРТЕ**  
ПРИ ОТСУТСТВИИ НА МЕС-  
ТАХ ЗАКАЗЫ ИСПОЛНЯЮТСЯ  
ПРИ ПОЛУЧЕНИИ ЗАДАТКА В  
50% ПОСЫЛКОЙ КОНТО  
РОЙ «ГОРТ» - МОСКВА,  
МОСКВОРЕЦКАЯ УЛ. 26/  
НА СУММУ СЫВШЕ 200 РУБ. ЗАКАЗЫ МОГУТ  
ВЫПОЛНЯТЬСЯ НЕПОСРЕДСТВЕННО ФАБРИКОЙ

**„НОТЫ ПОЧТОЙ“**

**ЦЕНТРАЛЬНЫЙ НОТНЫЙ МАГАЗИН МОГИЗ'а**  
МОСКВА, ЦЕНТР, Н. ГЛИННАЯ, 14, ТЕЛ. 3-69-31

Высылает исключительно наложенным платежом БЕЗ ЗАДАТКА

**САМОУЧИТЕЛИ И ШКОЛЫ для МУЗИНСТРУМЕНТОВ**  
**по нотной и цифровой системам**

|  | ЦЕНА<br>Руб. коп. |
|--|-------------------|
| Гитара 7-ми струнная—ИВАНОВ  | 3—45              |
| Мандолина—АЛЕКСАНДРОВ  | 1—50              |
| Баладайка—ИЛЮХИН   | 1—00              |
| Баладайка—ЛУКАНИХИН  | 2—00              |
| Гармоника 2-х рядная венская 21 клапан 12 бас, русск. нем. строй—СЕРГЕЕВ и ГОЛУБЕВ | 1—50              |

**ПО НОТНОЙ СИСТЕМЕ**

|                                       |      |
|---------------------------------------|------|
| Баян 52 кл. 90 бас.—ГЛАДКОВ и ГОЛУБЕВ | 4—00 |
| Фортепиано—БЕЙЕР                      | 3—75 |
| Мандолина или 4-х стр. домра—РОЗОВ    | 4—40 |
| Скрипка—БРОЖ ч. 1                     | 3—00 |
| Скрипка—Берно ч. 1                    | 4—50 |
| Виолончель—ЛИ                         | 5—00 |
| Труба или корнет—ОРВИД                | 6—00 |
| Флейта—ПЛАТОНОВ                       | 8—50 |
| Волторна—ШОЛЛАР                       | 4—75 |
| Кларнет ч. 1—БЛАТТ                    | 4—00 |
| Труба „Б“ или „Ц“—КИТЦЕР              | 7—50 |

Основн музикальной техники—ДРАГМАН, вып. 1-й—корнет, труба, тенор, баритон (кларнет)—4 руб.  
вып. 2-й—бас „Б“, эс. алт, волторна—4 р.

**ПОРТРЕТЫ КОМПОЗИТОРОВ:** БЕТХОВЕН, ШОПЕН, МОЦАРТ, ГРИГ, ЧАЙКОВСКИЙ, ГЛИНКА,  
РИМСКИЙ-КОРСАКОВ, МУСОРСКИЙ и др. размер 18×24.

**ЦЕНА КАЖДОГО ПОРТРЕТА ПО 1 Р. 25 К.**  
**ТЕ ЖЕ ПОРТРЕТЫ ФОРМАТ ОТКРЫТКИ ПО 35 К.**  
**КАТАЛОГИ ВЫСЫЛАЮТСЯ ПО ПЕРВОМУ ТРЕБОВАНИЮ.**